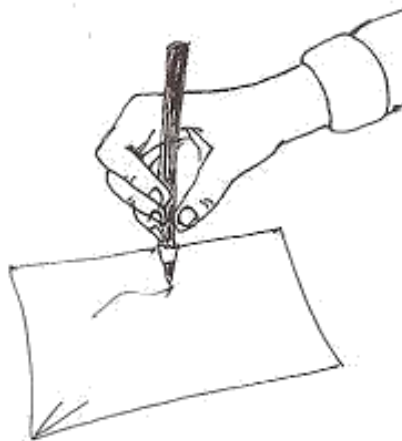


פעם הייתה נשמה

כתיבה: מאור רוש

עריכה : מאור רוש

עיצוב כריכה: מאור רוש



נכתב במסגרת יוזמה חינוכית בתרבות יהודית- ישראלית .

חטיבת הביניים אורט גוטמן, נתניה

"שביל האבנים שמוביל מתחנת האוטובוס אל הבית מוכר לי היטב. בכל יום ראשון, מוקדם בבוקר, אני פוסע בו לעבר תחנת האוטובוס הקרובה, אל הקו שיוביל אותי לישיבה של המקובל "האור לציון". אני זוכר את השביל הזה עוד מימי ילדותי. יחד עם אחיי הקטנים, הייתי בוחן כל אבן, מחפש חלזונות תועים שיצאו עם גשם ראשון לבחון את השינויים שהותיר הגשם בסביבה.

"האור לציון" היה הרב שלי. או לפחות זה שבחרו לי הוריי כשהייתי בכיתה ו'. מאז הוא מלווה אותי כבר שנתיים. כמי שבחר להיות אברך, או המשיך שושלת מפוארת של אברכים מימי סבא רבא, ידעתי שעלי להיות אברך לתפארת. במקומותינו, שם המשפחה חשוב. לפחות עד שמגיע השידוך. אבל בעצם, גם אחרי.

"מי שחלילה אינו ראוי להיות אברך, יתקשה למצוא שידוך. וזו יכולה להיות בעיה גדולה", ניסחה זאת אימא באחת השיחות שהיו לנו בעת שליוותה אותי בשביל האבנים בדרכי לתחנה. במקומותינו, כפי שכיניתי קודם את השכונה בה אני גר, לא נהוג שאימא ובן מדברים יותר מדי. בטח לא שיחות עומק ובוודאי שלא דיבורים על ענייני רגשות ובינו לבינה. השנים בהן גרתי בבית, עד שעברתי לישיבה ממנה אני חוזר הביתה רק לסופי שבוע, לימדו אותי שיש דברים שלא שואלים. "עולם כמנהגו נוהג", נהג אבא לומר בכל סעודת ערב שבת. אז העולם חייב להמשיך לנהוג באותו האופן בדיוק. ומכל מקום, הרי אמרו גם אבותינו כי מי שמרבה שיחה עם האישה בטל מדברי תורה ועתיד לרשת גיהנום.

אבא שלי משגיח כשרות במסעדות בשריות בשכונה. אני זוכר איך עוד בהיותי ילד, הלכתי עם אבא לאותה בדיקת כשרות מפורסמת. זה תמיד היה מאוד מצחיק. הבדיקה, שמתחילה באופן רשמי רק כשאבא נכנס למסעדה, התחילה הרבה קודם לכן. ברגע שבעלי המסעדות ראו את אבא שלי, חבוש מגבעת שחורה, עם פאות ארוכות שמשתרכות עד עצמות החזה, התחילה בהלה גדולה. מטר של חילופי דברים, תנועות ידיים מהירות וזיעה קרה שניתן היה לראות גם מהרחוב המקביל. אבא שלי, שלמד להיות שוחט ומוהל, אך בשל מחסור עבודה החל לעשות בדיקות כשרות היה מיומן מאוד בעבודה ולכן, בכל בדיקה שעשה תמיד מצא ליקויים, הכריז שיגיע בחודש הבא לבדוק שהכל משתפר ובינתיים הוא אינו מבטל את אישור הכשרות. אנחת הרווחה שנשמעה באותן המסעדות, דמתה בעיניי לרעש מטריד של מזגן, בשל היותה כה חדה וברורה. כל הדרך הביתה אבא היה רוטן על

חוסר ההקפדה של בעלי המסעדות ואני הייתי צוחק בקול גדול בעודי נזכר כמה נלחצו לקראתו.

"אתה צריך להתלבש. עוד מעט תצא ההסעה ואז תאחר ותצטרך לחכות לאוטובוס שיוצא רק בעוד שעה", אמרה אימא בעודה מכינה ארוחת בוקר לשלושת אחיי הקטנים. שתי אחיות ושני אחים גדולים ממני כבר התחתנו בשידוך וגרים כולם בירושלים ב"שכונות של החרדים", כך הם קוראים לזה.

"אתה יודע שהרב לא אוהב לחכות לכם בבוקר. הוא מתחיל שיעור גמרא בדיוק בשמונה."

"כן, אני יודע", אמרתי, "אבל אני חושב שהיום אחכה לאוטובוס כי הרב אמר לנו ביום שישי לפני שיצאנו הביתה שאין שיעור בבוקר. אני אכנס לחדר אלמד קצת גמרא. אני אצא בעוד חצי שעה."

"לקחת טלית ותפילין, שמת את הסידור בתיק כי הוצאת אותו כשהלכת עם אבא לבית הכנסת..", שמעתי את קולה של אימא חוזר על רשימת הציוד כאילו אני חייל קרבי שיוצא למסע בן שלושה חודשים או משוחרר טרי שיוצא לטיול בדרום אמריקה אל הלא נודע. לא מיהרתי לענות, למעשה גם אם הייתי אומר לה שלקחת הכל והרי זו היא שסידרה איתי את התיק אתמול בערב, דבר לא היה עוזר. העדפתי להביט על מחוגי השעון ולבחון את המירוץ המרתק בין מחוג הדקות למחוג השניות. "מירוץ אבוד" הייתי קורא לו. לעתים, מחוג הדקות נדמה בעיני כזקן עייף המביט בהשתאות בנער המתרוצץ סביבו בחוסר אונים. ולעתים, דווקא מחוג השניות נראה כמעין שליח המסתובב בלי הרף בעוד מחוג הדקות נח לו ומביט בזלזול מופגן במחוג השניות.

הדרך מהבית אל תחנת האוטובוס, ארבע מאות מטרים בערך, הייתה הדרך שחצצה ביני ובין הישיבה, הדרך שחיברה ביני ובין העולם שבחוץ. כנער צעיר, וסקרן יש לומר, מעולם לא עניינו אותי המוסכמות הידועות במשפחה שלי. "נערה לבושה מכנסיים או כזו ששרוולי חולצתה אינם מגיעים לפחות עד מרפקיה אינה ראויה למבט שלו גבר", נהגה אימא לומר בשעה שהוציאה את הבגדים הנקיים היישר ממייבש הכביסה אל תוך התיק שאתו אני נוסע לישיבה, "צניעות היא ערך עליון. תסתכל עליי. אם לא הייתי צנועה כנראה שאבא שלך לא היה מסתכל עליי".

תמיד חיפשתי את האחר והשונה, והייתה לי את טביעת העין המדויקת שנדרשת

למציאת האחר והשונה שירוה את סקרנותי הבלתי פוסקת. לעתים היה זה נהג מונית, שעצר בקרבת תחנת האוטובוס והמתין לקשישה המלווה במטפלת צמודה, הייתי מביט בו לועס במסטיק ורוטן בעצבנות על הזמן שגוזלים ממנו הקשישים. לעתים הייתה זו הגברת בלום, זו שחזרת מהשוק עם יותר סלי קניות ממה שניתן לשאת בשתי ידיים בריאות. היא הייתה נעמדת בתחנה, כולה נושפת ונוטפת אגלי זיעה, ומתחילה לנהל מונולוגים סוערים על ההמתנה הארוכה והמייגעת לאוטובוס שמגיע מלא עד אפס מקום ומותיר אותה, בכל פעם מחדש, לעמוד כל הדרך עד ביתה עם הסלים הכבדים.

קבעתי עם שמואל ודוד, שניהם תלמידי ישיבה וותיקים, שניסע הבוקר יחד לשיעור. מאחר שגם אותם אמור היה ללמד "האור לציון" ושיעורו כאמור בוטל, הכל התאים בדיוק לסיבוב קצר בשוק החרדי.

את שמואל הכרתי שבוע אחרי שהגעתי לישיבה, הוא גדול ממני בחמש שנים ונמצא בדיוק בשלב שבו מתחילים לשדך. פעם סיפר לי כי מגיל שש הוא בישיבה ומאז שהגיע לפה נדבק בטעמה של תורה. הוריו אינם גרים בקרבת הישיבה והוא נוסע הביתה רק לעתים רחוקות. על אף שהוא בחור גבוה ורזה, עם עיניים כחולות ושיער שטני, מהסיפורים שסיפר על עולם השידוכים קל להבין כי אין הוא נוחל שם הצלחה מסחררת. אני זוכר איך היה יוצא מהישיבה בחיך זוהר וגב זקוף כשנפגש עם נערה וכעבור מספר שעות חזר עם עיניים מושפלות שמעידות על אכזבתו ואולי אף יותר מכך, על ייאושו המסתמן נוכח הפגישות הרבות בהן השתתף, פגישות שעל פי הקלות הבלתי נסבלת של סיומן העבירו בי תחושה שצריך להתחיל אותן הרבה יותר מוקדם בכדי להספיק להתחתן בדיוק בשלב שבו הנער מגיע אל פרקו.

דוד לעומתו, כלל אינו מודאג מכל הדיבורים על חתונה. הוא אמנם בן גילו של שמואל, שניהם הגיעו יחד לישיבה אחרי שסיימו יחד את הגן החרדי, אך הוא מאמין ב"סעייתא דשמייא" עד כדי כך שיש פגישות שהוא כלל אינו טורח להגיע אליהן. הוריו כבר ניסו הכל, כולל לאיים עליו שאם לא ימצא שידוך ראוי עוד השנה לא יוכל להמשיך לגור בבית, אך ללא הצלחה אפקטיבית. אני זוכר איך סיפר לי על הוויכוח הגדול שהיה ביניהם, בסופו אמר להם שאם ימשיכו ללחוץ עליו הוא

יתחתן עם הבת של השכנים, שנמצאה בלתי כשרה ופסולה לחיתון. מאז הם לא מטרידים אותו יותר.

הבוקר של היום הזה, 13 בנובמבר, יום ראשון בשבוע, היה אביבי ושמש מקודמיו. למרות שהשעה הייתה עדיין מוקדמת וכנראה ששמואל ודוד עדיין מתארגנים בבתיהן, החלטתי לצאת קודם לכן כדי ליהנות מקרני השמש המלטפות בטרם אכנס למבנה הקר והמרוחק של הישיבה. אימא בדיוק נכנסה להתקלח. מזה האוויר הנעים רומם את רוחי והחלטתי לכתוב לאימא מכתב קצר. בכל זאת כשהיא תצא מהמקלחת אני כבר לא אהיה כאן.

"דמייני לך נהר, שמימיו הופכים מתוקים ככל שהזרימה בו חזקה יותר. דמייני לך ספינה, ששיוטה במי הים מהיר יותר ככל שהים שקט יותר. דעי לך אימא. את היא הנהר והספינה הזו עבורי".

השארתי את הפתק על השולחן. בין יומן המטלות השבועי, שאימא שלי משתמשת בו כל הזמן. ככה זה כשיש שבעה ילדים. אם אין יומן מטלות, גם האדם המאורגן בעולם (ואימא שלי מאורגנת מאוד), יצליח ללכת לאיבוד בתוך כל המטלות שאנחנו מייצרים. סגרתי את דלת הבית.

כשאמרתי שלא אהיה כאן, לא ידעתי כמה זמן לא אהיה כאן. כשהדלת הזו נסגרה, יחד איתה נסגרו גם החיים שלי.

כפי ששיערתי, תחנת האוטובוס הייתה ריקה. לא היה בה זכר לא לנהג המונית הטורדני ולא לגברת בלום המיוזעת. שביל האבנים מעולם לא היה בוחק יותר. אורה של השמש עשה לי טוב. יש ימים שנועדו להיפתח ברגל ימין והיום הזה, על אף שלא נפרדתי מאימא כפי שרציתי, נראה בדיוק מאותם הימים.

הייתי בטוח שדוד ושמואל יגיעו מוקדם יותר. אולי לא מוקדם כפי שאני הגעתי, אבל מוקדם מספיק כדי להחליף חוויות לפני שהאוטובוס מגיע. האוטובוסים בשעות האלו של היום תמיד עמוסים, בייחוד בשכונה שלנו. אימהות צעירות תופסות את כל חלקו האחרון של האוטובוס, כאשר הן חוסמות את המעבר עם עגלות תינוק גדולות, עמוסות בחלקן בקניות שנעשו בשוק הקרוב. גברים צעירים יושבים לידן, ראשם שקוע בסידור התפילה או בחוברות דיונים על פרשת השבוע. פעמים נדירות עולה לאוטובוס בחור שאינו חובש כיפה או בחורה שאינה לבושה בצניעות מדוגמת. עיני כל היושבים, ולרוב גם העומדים, מופנות אליהם. הנשים הצעירות בוחנות את הנערה המעורטלת במבט מחשיד, ספק מקנאה ספק ממיאוס.

הגברים מסננים מתחת לשפמם "שיקסע" וממשיכים לקרוא באדיקות בסידור שבידם. וכמעט שכחתי לספר על ההפרדה. כן, הקו שנכנס לשכונה שלנו מחולק. למרות שחברת האוטובוס ציינה בשלט מפורש כי לא ניתן לדרוש מאדם לשבת במקום מסוים או לקום ממנו, ישנה מוסכמה חברתית ברורה היכן יושבים הגברים הנשואים והנשים הנשואות, היכן יושבים המכובדים והיכן יושבים אברכים צעירים שטרם קנו את מקומם בחברה. רק בשבוע שעבר, שעלה הרב גרינברג לאוטובוס וגילה כי אין מקום בחלק "שלו", סקר את היושבים במבטים עוינים ומשהבין כי כל אחד מיושבי האוטובוס יושב בחלק "המיועד לו" נאנח קלות והשלים את הנסיעה כשהוא עומד לכל אורכה על אף שהיו מקומות פנויים רבים.

מזווית העין יכולתי להבחין בדוד. הוא לבש כרגיל חליפה שחורה עם חולצה לבנה ועניבה בצבע כחול. ככה זה אצלנו האברכים. אין צורך להסתבך בבגדים שונים ומשונים, קונים כמה סטים של חליפות וחולצות לבנות, לכה שחורה או חומה להברשת הנעליים, מגבעת איכותית וסט מהודר של טלית ותפילין ואתה מסודר, לפחות עד החתונה וייתכן שגם אחריה. בידו החזיק דוד מזוודה גדולה, שנראה שהכילה דברים לחודש ימים למרות שבפועל אנחנו נוסעים רק לשבוע.

למראהו התרגשתי. נזכרתי שוב ביום הראשון בו הכרנו. איזו חברות אמיצה יש

בינינו. אברכים רבים בישיבה שלנו כבר מזמן ביימו כל מיני מריבות מתוקשרות והרסו חברות של שנים ברגע ואילו אנחנו, שמכירים הרבה פחות מרוב האברכים יכולים ללמד את רובם שיעור משמעותי בחברות.

גם שמואל התקרב לתחנה. מרחוק ראיתי איך הוא נאבק במגבעת שנופלת לו בכל כמה רגעים. התיק שהביא עמו היה קטן בהרבה מזה של דוד. הוא משאיר הרבה בגדים בישיבה ולכן לא צריך לסחוב עמו הרבה דברים בכל פעם.

שמחתי ששני החברים שלי הגיעו כי נותרו עוד כמעט עשר דקות עד שהאוטובוס הגיע וידעתי שבדיוק כמוני, גם הם רוצים לחלוק איתי את חוויות השבת האחרונה.

שבת בבית חרדי היא אינה שבת רגילה. אני לא מכיר שבת אחרת. מאז ומעולם הביטוי "שבת שבתון" שחוזר לא פעם בתנ"ך קיבל אצלי במשפחה משמעות אחרת. עוד הרבה לפני כניסת השבת, בערך בשעה שש בבוקר מתחילות ההכנות השגרתיות לקראת שבת המלכה. אימא שלי מתעוררת מוקדם יותר מכולם ומתחילה להכין חלות מתוקות. "מצווה חשובה היא לברך על חלה", אמר אבא, "ידיה של אישה העושה חלה לכבוד השבת, מברכות את הבית כולו לאורך כל השבוע". בכל שישי, גם אם יש הכל בבית, אימא ניגשת למרכול הקרוב רק כדי לבקש מהבנות שמחלקות נרות שיתנו לה מספר נרות להדליק עבור כל בן משפחה, כי ככה נהוג. רק בדקות האחרונות, ממש לפני שהשבת נכנסת, נגמרות ההכנות. נייר הטואלט חתוך לפיסות קטנות, שעון השבת הופעל עבור האורות בבית וניחוחות של תבשילים עם זמן בישול ארוך אופפים את הבית ומעניקים ארומה מרגיעה. היה זה בדיוק הרגע שבו התכוונתי לקרוא לשמואל ולשאול אותו האם הבחורה שאתה נפגש ביום שישי הרשימה אותו, כשמכונית שחורה חתכה במהירות את התחנה, גבר עם כובע גרב שחור על פניו יצא מהרכב ובמהירות שיא הכניס אותי לרכב. הרכב המשיך לדהור קדימה.

רחובותיה של השכונה בה אני גר אינם שוקקים בשעה זו של היום. שעות הבוקר, או נכון יותר שמונה וחצי בבוקר, הן שעות בהן מרבית האברכים כבר נמצאים בישיבה, באמצע שיעור גמרא עם הרב גרוס. הנשים, שפיזרו זה מכבר את ילדיהן בין בתי הספר, מתפנות לעבודות המטבח או לשיחות אינסופיות עם חברותיהן המתלוננות במקלה ניצחת על עליבות החיים, אך מסיימות כל שיחה במעין פזמון

חוזר: "מה שהשם נתן, יש לקבל בשמחה". תמיד תהיתי על תוכנו של משפט זה. מה יעלה בגורלם של אלו שהאל לא נתן להם דבר. אבא תמיד נוהג לומר שאין דבר כזה אדם שלא קיבל את ברכתו של האל וכי בכל קושי שהאדם חווה בחייו טמון ניסיון שעתיד להצמיח לאדם ברכה אדירה.

כאבי ראש חזקים הלכו והתגברו ככל שהנסיעה ברכב המשיכה. נהג הרכב המשיך לנסוע במהירות שוודאי אינה מותרת בשכונת מגורים. קולות צופרי רכב מסביב העידו על כמות עבירות התנועה שעשה הנהג בנסיעה הזו שנמשכה כמו נצח. ואני, כל מה שהצלחתי לחשוב עליו הוא מה תגיד אימא כשיתקשרו אליה מהישיבה ויודיע שלא הגעתי. ואולי בעצם אנחנו נוסעים לישיבה. והרכב הזה הגיע בכדי להסיע אותי היישר לישיבה. כמובן שמחשבות כאלו, עד כמה אופטימיות שיהיו, נבלמו די במהירות לאור העובדה שתיק החפצים שלי והמזוודה המהודרת נותרו בתחנה. וודאי דוד ושמואל יהיו הראשונים שיספרו לאימא שלי מה קרה פה. הם וודאי נמצאים אצלה עכשיו בבית, מדווחים כל פרט על הדבר הזה שעברתי. עדיין קשה לי להגדיר אותו בשם. מעניין על מה אימא חושבת, הרהרתי שוב. בלב קיוויתי שהיא לא דואגת יותר מדי.

הזמן, כך אמרו חכמים מומני, הוא אינו מדד לכלום. הבוטח בזמן אינו אלא בוטח באשליה שעתידה להתייצב במלוא תפארתה ולהוכיח לו, לאדם הבוטח בזמן, כי בהבל בטח.

איני יודע כמה זמן עבר בעודי נוסע בתוך המכונית השחורה עם החלונות מוגני הירי, אך עבר מספיק זמן בכדי שאבין שהאוטובוס כבר עזב את התחנה והמזוודה שלי, יחד עם המגבעת ותיק הגב הקטן, נשארו מיותמים על אחד הכיסאות בתחנה. בשארית כוחותיי, לאחר החבטה החזקה שקיבלתי בעת שמשכו אותי אל תוך הרכב (חבטה שוודאי השאירה צלקת מזוועה או לכל הפחות סימן כחול שעתיד להתנפח לממדים כבירים), ניסיתי לשאול היכן אני? מה קורה פה? מדוע אני בתוך הרכב ושמואל ודוד נותרו שם במרחק שניות ספורות מהתחנה? אך כעבור מספר שניות ריח אלקוהול חזק אפף את האוויר שהיה בקרבתו. מטפחת לחה הוצמדה אל פניי.

רק כשפקחתי את עיניי הבנתי מה קרה באמת. לא האמנתי שדבר כזה יכול לקרות בשכונה כמו שלנו. שכונה שקטה, שמרבית תושביה בגיל העמידה או אף מבוגרים יותר.

ישבתי על הרצפה בתוך חדר שגודלו לא היה גדול יותר מחדר השירותים בישיבה. תמיד התלוננו שהשירותים בישיבה קטנים וצפופים. התקרה של החדר בו ישבתי הייתה נמוכה וגם אני, שאיני גבוה כמו שמואל או דוד, איני יכול לעמוד זקוף בכל חלקיו של החדרון. החדרון, אם כך ניתן לכנות את המקום שבו אני נמצא עכשיו, מכיל שולחן קטן הנמצא בפינה אחת, כיסא פלסטיק בצבע אפור עם משענת מאורכת, מטבחון קטן ואסלת שירותים ללא דלת המפרידה בינה ובין שאר החדר. לפתע הבחנתי בדלת שחורה, כנראה מברזל צבוע, הנמצאת ממש מאחוריי. קמתי לגשת אליה, לנסות לצאת מכאן, אך פתאום שמתי לב. אני קשור.

הקשירה, שהייתה עשויה מחבל עכשיו, החלה לשרוף לי בידיים. ניסיתי להיאבק בקשר הזה שלפת את ידי וגם את רגליי, אך לא הצלחתי להתיר אותו. כנראה בזמן שנרדמתי, או הורדמתי, היה למי שעשה את זה מספיק זמן לוודא שאיכות הקשר לא פחות ממעולה. תערובת מבלבלת את רגשות חלפה בראשי. בין הרגשות שב וחזר הייאוש. אמרתי לעצמי שאין מצב שאני נותן לו להשתלט עליי, בטח לא בשלב הזה.

הדברים שיכולים לשגע בן אדם, ואני חושב שכולם יסכימו אותי, הם אנשים שלא מפסיקים לדבר על שטויות וחוסר וודאות. אנשים כאלו לא היו סביבי כרגע, אבל חוסר וודאות דווקא כן. חוסר הוודאות נכח בכל פינה של החדר. למה אני כאן? מה רוצים ממני אלו שהביאו אותי? האם עשיתי משהו רע? למה מכל האברכים בישיבה דווקא אני? האם זה קשור לישיבה?

למרות הכאב העז שחשתי כתוצאה מעוצמת הקשירה של החבל, המוח שלי לא הפסיק לחשוב לרגע. חשבתי כל הזמן על מה אימא עושה עכשיו והאם דוד ושמואל אכן סיפרו לה או שהותירו את המזוודה שלי בתחנה ועלו לאוטובוס בדרך לישיבה. חשבתי על אירועים שונים שקרו לי בזמן האחרון ומה יכול להיות הקשר שלהם למה שאני חווה כרגע. על הוויכוח עם שוורץ במהלך שיעור תושב"ע. הוויכוח שהתחיל כהתפלפלות של תלמידי "חדר" על סוגיה תלמודית משמעותית והפך לעימות שהישיבה לא נרגעה ממנו גם לאחר חודשיים ארוכים. שוורץ,

שהוריו שלחו אותו לישיבה כי נמצאו בלתי כשירים לגדל אותו בבית, התנהג בצורה בריונית ונראה היה תמיד כמי ש"מחפש" להיגרר למריבות מיותרות משיקולי אגו מגוחכים ולא בוגרים. או הוויכוח עם הטבח בחדר האוכל של הישיבה, אדון מוסקו. פעמיים בשבוע מגיע משגיח הכשרות לישיבה, אך לטעמי צריך היה להגיע הרבה יותר. ההקפדה על ההפרדה בין בשר לחלב אינה מספקת עבור מקום שהוגדר ככשר למהדרין. אני זוכר איך התווכחתי איתו שאין הקפדה של שש שעות בין הגשת האוכל הבשרי בצהריים לארוחת הערב החלבית. הוא טען כי לא בכל הזרמים שומרים שש שעות מלאות ואני חשבתי על המתירנות שהתפשטה גם בתחום הכשרות והתרגזתי. האם יש קשר בין הוויכוחים האלו בישיבה למצב שבו אני נמצא עכשיו? כל קשר שחשבתי עליו נראה היה לי קלוש וחסר בסיס. מה שהיה מוחשי ביותר הוא הכאב החזק שהרגשתי בידיים.

התחושה הבאה שהציפה אותי בלי הכנה מוקדמת היא רעב. רעב של מי שלא אכל כמה ימים. נזכרתי שלפני שיצאתי מהבית שתיתי כוס שוקו ואכלתי מיני קרואסון שוקולד אחד. יש רק מאפייה אחת בשכונה שמייצרת קרואסונים כאלו. שווה ללכת לשם רק בשביל לאכול כמה כאלו מיד כשהם יוצאים מהתנור, לשלם במזומן ולהרגיש איך השוקולד נמס לך בגרון והבטן מתנחמת בבצק השמרים הפריך.

ידעתי שכאשר אגיע לישיבה תהיה ארוחת עשר ואז אוכל את הסנדוויץ' שאימא הכינה לי בבוקר. סנדוויץ' מושקע כזה עם קוביות שוקולד ופירורי חלבה מרוחים במרקם משחתי.

מימי לא אמדתי כראוי את תחושת הרעב והשפעותיה על האדם הרעב. אני זוכר שנערך דיון בישיבה על יום השואה. השואה, כך אמר הרבי, נגזרה על עם ישראל בשל ההתבוללות ההרסנית באירופה. "כולם הלכו אחרי השמד", היו אלו מילותיו, "ולכן הושמדו". דיברנו על תחושת הרעב שחשו במחנות ואני, אווזו בפרוסת לחם עם שוקולד התקשיתי לחשוב על מושגי רעב המשבשים את המחשבה. רק הרעב שחשתי בעודי מנסה לשחרר את ידיי מהקשר ללא הצלחה הדגישו בפניי כי קיים רעב כזה, רעב משתק.

חשבתי לעצמי שהחדרון הזה שאני נמצא בו כנראה מוסתר היטב מעיני הכל. כמה זמן יחלוף עש שאראה נפש חיה? כמה זמן אצטרך להתמודד עם תחושת הרעב?

בעודי חושב, מוחי התמסר פתאום לשקט. השקט עטף הכל סביב. שקט שמבשר
על אימה מתקרבת. שקט שמעיד שדייריו של המקום בו אני נמצא אינם כאן כעת.
או שמא אני נמצא באיזה מבנה נטוש ולא מאויש שהאנשים שחטפו אותי פוקדים
אותו אחת לתקופה מסוימת.
אמרתי את זה. אני נחטפתי. ולא נשארה לי טיפה של רוק בפה. התייבשתי.

הדממה המשיכה לשרור בחדר עוד שעות ארוכות. אנקות הכאב שהשמעתי פעם בשבע היו הקול היחיד ששמעתי בשעות הראשונות. חששתי שמא תיטרף עליי דעתי. שמעתי על מקרים בעבר, כאלו שהתפרסמו בעיתון "במחנה" או ב "יתד נאמן", העיתונים היחידים שמותר היה לנו לקרוא בבית או בישיבה, בהם חטופים נשארו זמן ממושך בחדרים מבודדים ויצאו משם משוגעים לחלוטין. האם זה יהיה גם גורלי? הכרחתי את עצמי להפסיק לחשוב מחשבות שליליות. הרי שום דבר טוב לא ייצא מזה. מקסימום שברון לב או חזרה של מחשבות מייאשות שהבטחתי לעצמי שלא יהיו חלק מהמחשבות המותרות, בטח לא בתקופה הזו, שבה אני מרגיש שעולמי חרב עליי.

לעת ערב נשמע קול ראשון. צעדי מגפיים כבדות פלחו את האוויר בשאונן. קולות עלייה וירידה בגרם מדרגות החלו להישמע תכופות. יש אנשים בבית. כמה. לפחות אחד. יש כאן מישהו שחי פה באופן קבוע. אני כנראה נמצא בתוך בית. בית מגורים. לא הצלחתי לחשוב על דבר מלבד זהותו או זהותם של האנשים שמוכנים להחזיק נער חרדי, תלמיד ישיבה, בביתם.

לפנות ערב הצלחתי לעצום את עיניי בפעם הראשונה מרצון. החולשה שהרגשתי במהלך היום, כנראה בהשפעת חומר ההרדמה שהוצמד לפי התפוגגה. הגוף שלי וכנראה גם הנפש ביקשו מנוחה. מנוחה מיום שלם של ניסיונות להשתחרר מכבלי העינויים הקשורים לידי ורגליי. יום שלם של מחשבות בלתי פוסקות על איך מתנהל העולם שבחוץ והאם חסרוני מורגש בו וגורם לתהליכים כלשהם להתרחש כעת. בדיוק כשעצמתי את עיניי והרגשתי את השינה עוטפת אותי, מבטיחה להגן עליי מהאימה שמתחוללת בתוכי, רעש של מפתח בחור מנעול נשמע בדלת שאחריי. הדלת נפתחה.

דקות ארוכות המשכתי לשבת, ספק ער ספק מנומנם, מסרב להסתובב, מסרב להניע איבר כלשהו בגופי. החלטתי שהמאבק בקשירות שעל ידי ורגליי מיותר. כדי שאנסה להתרגל לכאב הזה שאני מרגיש. ייתכן שהוא ילווה אותי זמן לא מבוטל. לפחות כל עוד אני פה. בחיים.

בישיבה לימדו אותנו לא פעם על מצבים שכדאי להימנע מהם. "הליכה ברחוב תל אביבי סואן יכולה להיחשב כצעד שיכול לעורר את היצר", אמר הרב, "הרי איש לא הולך ברחוב כשעיניו עצומות".

חשבתי לעצמי האם גם המצב שבו אני נמצא עכשיו הוא מצב שיכול לעורר את היצר. היצר היחיד שמתעורר בי כעת הוא יצר הייאוש. הוא עוטף אותי ומאיים לנצח במערכת על צלילות דעתי. אם אתמסר לו, ידעתי, הקרב שלי אבוד. ומשום מה הקרב נראה לי עוד ארוך ורחוק מסיום. עדיין לא חלפו בראשי מחשבות על בריחה. מה שבטוח, הבנתי שכדאי שאתחיל לחשוב בכיוון.

פתיחתה של הדלת וסגירתה המהירה בטריקה איננה נועדו כנראה לבשר לי שכך אקבל את הארוחות מעתה ואילך. לידי הונחה צלחת, לא גדולה במיוחד ובה מנת בשר. לפי מה שהצלחתי לזהות מדובר בשניצל עוף ולידו מעט אורז, שעבר כנראה חצי בישול.

הבנתי שעליי ללמוד את עצמי לאכול עם קשירה בידיים. זה לא הולך להיות קל. אבל קל לו כנראה לא מילה מתאימה לשימוש במקום הזה.

מעולם לא חשבתי שאכילה יכולה להיות אירוע כל כך מביש ומבוזה. אכלתי כמו כלב. רוכן על מרפקיי ואוכל ישר מהצלחת לפה. האכילה הגסה הזו לכלכה את בגדי. על האף נשארו לי פירורים של אורז ונדרשו לי כעשר דקות של נדנוד הראש מצד לצד בכדי להיפטר מהם. מראה משפיל של אדם התנהג ככלב בשעת אכילתו.

חשבתי על כך שמעולם לא הערכתי את האכילה הרגועה בבית או בשיבה, והנה כאשר הדבר נמנע בעדך, הערך שלו כמו זועק מכל עבר.

לפחות את מצוות הטלית, הבסיסית שבמצוות היהדות כפי שהגדיר זאת הרבי, אני מצליח לקיים מדי יום מאחר ואני עוטה ציצית באופן קבוע מתחת לבגדיי. יש בציצית משהו מנחם, מרגיע. בדמיוני אני מרגיש כיצד היא מגנה עליי, עורכת שיחות עם השם יתברך על מנת להביא לישועה קרובה.

ראיתי כאן שירותים, ראיתי מטבחון אבל אין מקלחת. שכבות הבגדים שאני עוטה עליי, טלית, גופיה וחולצה, באמצע העונה הזו של השנה, מחייבים אותי להתקלח לפחות פעם ביום. נכון להיום זה עדיין לא קרה. שמישהו יבוא כבר, ידבר, יגיד משהו. תקשורת אנושית היא אחת החוויות הנדירות שמרוב שהפכה למובנית מאליה, ערכה כמו פג. בעידן הטלפונים החכמים האלו, אנשים הפסיקו להעריך את השיחה. למזלי, לי אין טלפון חכם. " חוץ מאינטרנט שורץ בתועיבות, אני לא רואה בזה שום דבר טוב", אימא נהגה לומר לי ולאחי כשדיברנו איתה על זה, " אדם צריך לשמור על יראת שמיים ולא לגרות את העיניים בפיתויים מיותרים", כך

הסתיימה כל שיחה בנושא. ובכלל, איפה הטלפון הנייד שלי? ניסיתי לשחזר היכן שמתי אותו, הרהרתי ולבסוף נזכרתי שהוא נשאר בתא האוכל בתיק החפצים שלי, זה שנותר בתחנה יחד עם המזוודה. בטח יש עשרות שיחות שלא נענו. מהחברים, מהרבי, מאימא, הלוואי שיכולתי לענות להם עכשיו.

הלילה ירד. להירדם לא הצלחתי. ארוחת הערב שהגיע לפני כשעתיים הגיעה באותו האופן שבו הגיעה ארוחת הצהריים. טריקת דלת מחרידה אוזניים. אכלתי את ארוחת הערב כשדמעות זולגות בעיניי. אני אמנם נער חזק, אבל אני יודע כמה זמן אצליח להחזיק מעמד בתנאים הללו. הטלית החלה מגרדת לי מתחת לבגדים, אני עוטה אותה במהלך היום אבל לעולם לא ישן איתה. כאבי הידיים הם כבר משהו שהתרגלתי אליו. חדים ודוקרים, שורפים את מפרקי היד, מזכירים לי בכל רגע נתון את הקושי, אך גם את הנס. אני עדיין חי. לא הרגו אותי. יהודי אמיתי תמיד מוצא על מה להודות לשם יתברך.

לפני שהצלחתי לעצום את העיניים, נשמע קול מעבר לדלת. משב רוח הורגש בחלקה התחתון של הדלת. קיבלתי מכתב ראשון.

רועד מהתרגשות וחלחלה איומה בו זמנית ניסיתי לאמץ את עצמי ולקרוא את המכתב. אותיות דפוס שחורות על גבי דף לבן פרוש לפניי ללא מעטפה. המסר שעלה ממנו היה ברור מאוד. קראתי בשקיקה כל אות שהייתי רשומה.

"נער יקר, ברוך הבא לביתי.

אנחנו הולכים לבלות תקופה לא קצרה ביחד. מיד כשראיתי אותך. ברגע שבו עצרתי ליד התחנה. קרה לי משהו שלא יכולתי להסביר.

אולי זרם של התרגשות. אולי בער בי צורך לפגוש אותך, לדבר איתך, להיות בקרבתך.

אם אתה רוצה שאתיר לך את הקשרים בידיים וברגליים עלייך להבטיח לי שתישאר איתי.

אתה חשוב לי.

אני יודע שאין לך מקלחת בחדר, תוכל להתקלח אצלי. בתנאי שאני אוכל להיות נוכח בזמן שאתה מתקלח.

מקווה שיהיה לנו טוב ביחד."

על החתום

השם ישמור, חשבתי. מי זה הבן אדם הזה? מה הוא רוצה ממני? המכתב הזה הבהיר לי דבר אחד ברור. יש עם מי לדבר. הוא נשמע בן אדם שרוצה לתקשר עם הסביבה. הוא רוצה קרבה. כמו רובנו, אני חושב. אבל לאיזו סוג של קרבה הוא מתכוון עדיין לא הצלחתי להבין.

צעקות אדירות שנשמעו כבוקעות מתוך מכשיר הטלפון הן שקטעו את מחשבותי הערות. מעניין על מי הוא צועק? על מה הם מדברים בשיחה הזו שגרם לאיש מעבר לקו לאבד את שלוותו? אולי משהו בתוכנית החטיפה שלי אינו עובד כפי שהם ציפו? האם זה אומר שישחררו אותי בקרוב או שיפטרו ממני?

עולם ההשערות שלי אינו מפותח כשל מרבית בני הנוער. בניגוד לנערים בגילי, החשופים תכופות לסרטי מתח בטלוויזיה, סדרות פעולה עתירות פעלולים מעוררי התפעלות או סדרות פשע גדושות בפרשיות רצח לא פתורות ובאירועים מזוויעים, אצלי אין טלוויזיה בבית. המכשיר החשמלי היחיד שדרכו מתעדכנים בחדשות אצלנו בבית הוא הרדיו המכוון באופן קבוע על ערוץ הקודש. "השם ישמרנו ויצילנו", אמר פעם אבא, "הטלוויזיה הזו מביאה רק הרס לעולם. ראית כמה זוגות מתגרשים בגללה בשנים האחרונות. כמה רעיונות מטורפים עולים לאנשים בראש?", המשיך אבא במהלך ארוחת השבת האחרונה. האמת שיש משהו בדבריו. פעם ניסיתי לדמיין מה היה קורה אם הייתה לנו טלוויזיה בבית. כנראה שמערכת היחסים בין בני המשפחה הייתה משתנה. היו בוודאי פחות שיחות. כל אחד היה שקוע בחדר שלו, בתכנית שהוא אוהב, תופח ליד הטלוויזיה עם ערימות חטיפים ושתיה מממותקת. אצלנו בבית זה שונה. יש לנו שפע זמן לדבר האחד עם השני במהלך השבת ובכלל. ומדובר בשיחות עומק. סיפורי מעשיות חסידיים שאבא ממחזר או לקט סיפורים שבועי שאימא מדקלמת כל שבוע, חם מהתנור, לאחר השיעור אצל הרבנית.

דלת החדר נפתחה. הפעם לא היה הדף עז ולא טריקה חזקה אחריה. הדלת נותרה פתוחה דקות ארוכות. לא מיהרתי להשמיע קול או לזוז. חשבתי לעצמי שבכל

מקרה זה לא יעזור לי, לזוז יותר מדי אני בכל מקרה לא יכול. עוד בטרם הספקתי להחליט לאיזה צד אני מסתובב, מישהו התקרב אליי.

החיים לא באמת מתחלקים לכמה חלקים. אין רגע ממש שממנו והלאה חיי של אדם משתנים. הכל נמצא בראש. האל ברא אותנו לחיות חיים שלמים ברצף אחד. ככה חשבתי.

למולי נעמד גבר בגיל העמידה. הכובע השחור שחבש על ראשו הסתיר את הקרחת המבהיקה שעטרה אותו. הוא לבש חולצת טריקו אפורה, שהייתה קטנה עליו לפחות במידה אחת כי היא הייתה צמודה לגופו באופן לא מחמיא ושיפולי בטנו בצבצו ממנה החוצה. מכנסי הג'ינס שלבש העידו עליו שהוא עובד עבודת כפיים ומרוויח את לחמו בזיעת אפיו. הוא לא נעל נעליים. שתקתי. בפנים הלב שלי בער. היו כל כך הרבה דברים שרציתי לשאול ולומר, אך הפחד או שמא הכאב שהפך כמעט לנסבל מנעו ממני לומר אותם.

"אז מה אתה אומר. אתה תהיה ילד טוב? אם אוריד לך את הקשרים בידיים וברגליים לא תברח מיד?", הוא אמר. הנהנתי. מה כבר יכולתי לומר. אל מול האדם המגודל שניצב מולי, גם אם הייתי מנסה לברוח לא היה לי שום סיכוי. כל ניסיון קל שבקלים רק יסכן אותי. אז עדיף לי לשכוח מהרעיון. לפחות לעת עתה. היו אלו הידיים ששוחררו ראשונות. קשה לי לתאר את ההרגשה שהרגשתי. היא הייתה רחוקה מרווחה ורוגע. מדוע הוא משחרר אותי? מה השלב הבא בתכנית המחרידה שלו בנוגע אליי? למה הוא התכוון שהוא ירצה להיות נוכח בזמן שאני מתקלח?

אחרי הידיים שוחררו הרגליים. תחושת החופש האשלייתית שחזרה אליי השיבה לי את האמונה לרגעים מספר. מלמלתי לעצמי "ישועת השם כהרף עין". הרגשתי איך הדם מתחיל אט אט לזרום שוב בגופי. מאדים כל פיסת בשר שהחווירה מעוצמת הקשירה של החבלים. שריטות וסימנים של מתיחה עדיין שרפו לי קצת בעיקר בידיים. אבל לפחות החבל הזה לא קשור לי לידיים. "תיכנס למקלחת. אנחנו יוצאים." הוא אמר.

"אני יכול גם בלי מקלחת כרגע. זה בסדר", השבתי והרגשתי איך הלב שלי מחסיר פעימה בשעה שהמילים יוצאות מפי. אני לא מוכן שגבר זר יביט עליי בשעה שאני מתקלח.

"אתה חייב. אני קובע פה את הכללים.", הוא אמר בטון תקיף, "אני דואג לך. אתה צריך להיות נקי. אנחנו יוצאים".

ברגליים כושלות, עדיין רועדות מהשעות הארוכות שהייתי שרוע על הרצפה, כולי כואב, דואב, פצוע, פסעתי אחריו. הוא הנחה אותי במעלה גרם מדרגות. היו בו 15 מדרגות עשויות עץ. מדרגות גבוהות שנדרש ממנה מאמץ רב לטפס עד סופן. בקצה המדרגות הייתה דלת ברזל, כזו שיש בחדרי ביטחון. יצאתי מתא הכליאה שלי. עכשיו אני כנראה בתוך הבית.

ניסיתי לסרוק את השטח סביבי. לבחון היכן אני נמצא. אולי אצליח לזהות את המקום. אולי אבחין בדבר מה מוכר. אך כנראה שהוא הכין את הכל לקראת בואי. כל החלונות בבית, או לפחות אלו שנגלו לפניי היו מכוסים בבד שחור. כזה שמנע ממני להביט אל החוץ.

הוא התקרב אליי ובתנועה מהירה משך לי את החולצה הלבנה כלפי מעלה. הרגשת איך החולצה עולה מעלה מעלה, מטפסת מעל ראשי. לאחר מכן ניסה לפתוח את החגורה של המכנסים. צעדתי קדימה בבהלה. נשימתי נעתקה. אני לא מבין מה קורה פה. התקדמתי במהירות לחדר האמבטיה והוא אחריי.

נכנסתי לתוך המקלחת וסגרתי את הדלת. הוא בא. פתח את הדלת ונעמד מהצד. התקלחתי על גופייה. לא הסכמתי להוריד אותה כל עוד הוא מביט בי.

רציתי מאוד להתמסר לעוצמתם של המים, ליהנות מנגיעת הטיפות הקרירות על גופי, מהניקיון שאולי חיצוני הוא באופיו אך פנימי הוא במהותו. הרגשתי צורך להתנקות. מכל מה שעבר עליי בחדר הזה, שם למטה, אבל לא יכולתי.

הוא פתח את הדלת. הסתכל עליי מתקלח. מבטיו הפולשניים כמו חדרו אל גופי, בחנו את מבנהו ובדקו בשקיקה כיצד טיפות המים זולגות על גופי. מהו מסלולה של כל טיפה וכיצד ככל שהמים מרטיבים את חולצתי היא נהפכת שקופה וניתן להבחין מבעדה במבנה גופי.

מבטו נראה לי מוזר, לא מאוזן, כמי שממתין בשקיקה להתפתחות דרמטית בעלילה. התפתחות שלא תבוא. יכולתי להישאר במקלחת הזו עוד זמן זה. זרם המים החם היה מרפא. מזכך. מטהר. טיפות המים שירדו על גופי כמו ניקו מעליי את האשמה שחשתי. את ההשפלה הטמונה במבטיו. יכולתי להישאר אך לא נשארתי. מבטיו הפכו את המקלחת לחוויה מטרידה. פולשנית. מאיימת.

לא הבנתי כיצד עליי לפרש את המבטים. האם מדובר בטיפוס תימהוני שמחפש חבר לדרך כי הוא מבלה את שגרת יומו לבדו? האם מדובר באדם חולה שזקוק

למרפא? שאלות מעין הטרידו אותי כל אותה עת, אך הבנתי שאין זה הזמן הנכון לצפות לתשובה טובה עבורן.

כשיצאתי משם, הוא הוביל אותי אל חדר השינה שלו. חדר רחב ידיים, שלא מזכיר במאומה את החדרון העלוב אליו נכנסתי בתחילה. ארון הבגדים הגדול שעמד במרכז החדר, והיה למעשה שקוע בקיר, הכיל כמויות בגדים אינסופיות. חלקן עוד עם פתקי הקנייה והקבלות, כולל תאריכים ושקיות ממותגות. הבנתי שמדובר בטיפוס עירוני. או לפחות אחד שאוהב להסתובב בקניונים.

מעולם לא קניתי בגדים בקניון. אבא שלי הוא שהיה אחראי תמיד לקניית הבגדים. ככה זה שמחזיקים משפחה ברוכת ילדים. החשיבה הכלכלית משתנה. אי אפשר לקנות מה שרוצים ומתי שרוצים. אבא היה קונה בגדים בהקפה. מספר חנויות סיטונאות או חנויות יד שנייה שהיו מוכרות לאבא היטב ומוכריהם, ירשו את החנות מדור לדור, מאב לבן, היו החנויות היחידות אליהן הלכנו. אבא קנה לכל אחד מהבנים מספר חליפות, עניבות, חפתים בצבעים שונים ולבנות קנה כמה חצאיות ארוכות וחולצות עם שרוול ארוך או לפחות עד המרפק.

כאן אין חליפות.

הבגדים שהמתינו לי על המיטה שלו להחלפה, מיטה שאגב הייתה מרווחת מאוד, כללו שורט ג'ינס בצבע שחור, כזה שחלקו הקדמי קרוע במרכזו ויש בו מעין שפשוף לבן. חולצה לבנה עם כיתוב באנגלית. את הכיתוב באנגלית התאמצתי מאוד לקרוא אך ללא הצלחה.

בישיבה למדנו הרבה דברים, על אנגלית הדגש היה נמוך יותר. אמרו לנו תמיד: קודם כל תדעו דינים ומשנה ואחר כך נחשוב על תרבויות אחרות. כשסיפרתי את זה פעם לאבא הוא אמר: "בשביל מה אתה צריך אנגלית? הרי אדם חרדי לא עוזב את ארץ הקודש משום סיבה שהיא וכאן בארץ תוכל להסתדר היטב עם העברית שלך." אז אנגלית אני לא יודע.

בכניסה לחדר חיכו לי נעליים ספורט שחורות וגרביים בצבע לבן, שנראו קצרות בהרבה מאלו שאני לובש בדרך כלל.

איש לא יזהה אותי בבגדים האלו חשבתי. המגבעת נשארה בתחנה ומלבד הכיתה אין שום סממן שמזכיר את המראה הקודם שלי.

"אנחנו הולכים", הוא אמר.

"לאן?", שאלתי. הוא לא ענה. מבטיו הלכו והתחדדו בי יותר ויותר. נלחצתי. מה אני עושה עכשיו? הקרבה אליו החלה להרתיע אותי. מאז האירוע שהיה קודם במקלחת אני לא יודע מה לחשוב. מה שאני מצליח לחשוב מעורר בי חלחלה ועובר באחת על כמה איסורים מאוד חשובים בתורה. יצאנו יחד מהבית. הוא לקח אזיקון בצבע לבן וקשר לי אותו ליד. כנראה כדי שלא אברח.

אני חושב שגם אם הייתי לי הזדמנות לברוח, לא הייתי חושב על זה כי מה שהעסיק אותי יותר מהכל הוא ההזדמנות שנפלה בחלקי לצאת מהבית. הבית שוכן במרכז של שכונת מגורים שקטה. שכונה שנראית לפחות ממבט ראשוני די דומה לשכונה שלנו. בתים פרטיים, גגות רעפים אדומים. בתים מוקפים גדר וכאלו שיש בהם גינה פרטית מלאה עצי פרי. מרחוק יכולתי להבחין בשכן ממול משקה את עץ הלימונים הגדול שנמצא אצלו בגינה. בחצר חיכה לנו רכב גדול. זהו. אנחנו נוסעים. השאלה לאן? אך לפני שהוא הספיק להיכנס לרכב, עצר אותנו בכניסה שכן סקרן. הוא בחן אותי ארוכות. בשלב הזה האזיקון כבר לא היה על ידי. השכן פנה אליו ושאל: "מי זה? מעולם לא ראיתי אותו כאן." חלפו דקות ארוכות ללא מענה.

הנוף בנסיעה די משעמם. דומה בשימונו לנף שרואים באוטובוס בדרך לשיבה. השכן לא היה חד הבחנה במיוחד. לא שם לב למצב החשוד. הוא הצליח לעבוד עליו שאני אחיין שלו שהגיע מארצות הברית לביקור והוא לקח את האחריות להכיר לי את הארץ. השכן "בלע" את הסיפור והמשיך בדרכו.

עצרנו במרכז מסחרי. מקום שומם, אך הומה בו זמנית. כל אדם שהיה סביבי היווה עבורי הזדמנות לספר על מצוקתי, להודיע ברבים על מצבי, לשוחח עם מישהו ולמצוא דרך מילוט.

יצאנו מהרכב והתקדמנו במורד השביל עד לחנות שעל שלטה היה כתוב באותיות גדולות: "המספרה של בני".

בני, כנראה הבעלים של המספרה, היה בחור צעיר לא הרבה יותר מבוגר מדוד ושמואל. הוא היה בחור גבוה עם שיער שחור חלק ואסוף בגומייה קטנה לאחור, עיניים כחולות גדולות ומבנה גוף מצומק.

"תעשה לילד כמו שאתה עושה לי", הוא אמר.

אני לא מעוניין להסתפר, אבל אין לי ברירה. הוא בכלל לא שאל אותי. הושיב אותי על הכיסא ובתנועות מהירות גזר את שערי.

"אתה יכול להסתכל במראה", אמר בני, "מה דעתך?"

כל הדרך נסיעה חזרה לא דיברנו כלל. שתיקה מלאה בכוח מחד ומלאה בפחד מאידך. שתיקה המרמזת על תחילתו של עידן חדש. הוא הוכיח לי במספרה הזו שיש לו כוח עליי. שהוא יעשה מה שהוא רוצה והוא רוצה לשנות את הזהות שלי. כדי שאף אחד לא יצליח לזהות אותי.

הוא לא מתכוון לשחרר אותי? מה הוא מתכנן לגביי?

מחשבות פסקו ברגע שבו הוא העביר יד מלטפת על ידי. ידו המלטפת לא הייתה יד שליטופה משדר סמכות או עידוד, אלא ליטוף עדין שיש בו רגש רב. לא ידעתי כיצד לפרש את הליטוף כפי שלא ידעתי כיצד לפרש את המבטים הפולשניים במקלחת.

תמיד אמרו לי שיחסים בין גבר לגבר לא יכולים להתקיים. הרי התורה אומרת שאסור לגבר לשכב עם גבר. אז האמנתי שגם הוא שמע על זה ויודע, לפחות כמוני, כי האיסור המקראי בנושא חמור ואין בו אפשרות לגמישות.

"אתה צריך משהו?", הוא שאל.

השתהיתי כמה דקות. יש הרבה דברים שאני צריך עכשיו. אני צריך להתקשר לאימא להגיד לה שהכל בסדר, שאני חי. אני צריך להגיע לישיבה ולהרגיע את הרב שהכל בסדר איתי ולא ברחתי. אני צריך לוודא האם דוד ושמואל לקחו את המזוודה שלי מהכניסה לבית או לא.

"כן", אמרתי, "יומן".

כשחזרנו לדירה, הוא הוביל אותי בחזרה אל החדרון הקטן שבסוף גרם המדרגות העשויות עץ. לא לפני שהוא הרים את החולצה הלבנה שלבשתי מישש את בטני ואמר לי שיש לי בטן נעימה.

עכשיו זה ברור לי מעבר לכל ספק. יש לו בעיה ואני חייב למצוא לה פתרון. ככה אני לא אוכל להמשיך.

הוא הגיש לי ארוחת צהריים. היה זה עוף עם ציפס. כזה שמזמינים בטלפון ומשלמים באשראי. לאחר מספר דקות בהן בהה בי אוכל, הוא יצא מהחדר וסגר אחריו את הדלת. המבטים שלו החלו מחרידים אותי מרגע לרגע. הנחתי את האוכל בצד, משהו ביד שהעביר על בטני העביר בי חלחלה איומה שהעבירה לי כל תחושת תיאבון שהייתה לי קודם לכן. המגע שלו היה לי זר. מגע של גבר הוא לא דבר מקובל. הוא אסור. אני לא אצליח להתמודד עם זה, חשבתי. דלת החדרון הייתה סגורה במשך רוב שעות היום. השיטוט בבית עזר לי להבין בדיוק היכן אני נמצא. החדרון ממוקם מתחת לגרם המדרגות המוביל אל חדר השינה. מעין קומת מרתף חשוכה. מקום שבו רק דברים לא טובים יכולים להתרחש.

גם אם מישהו יבוא לבקר אותי, הוא לא יעלה על דעתו שמישהו, אברך שבגדיו הוחלפו ותספורתו השתנתה, נעול במרתף הזה. דלת הברזל הכבדה שנמצאת במעלה גרם המדרגות המוביל למרתף חסינת רעש. כך שגם אם אצעק בקולי קולות איש לא ישמע אותי. הוא הרי נראה אדם נורמטיבי, רגיל כזה. לא מסוג האנשים שיחטפו נער תמים הממתין בתחנת אוטובוס לקראת נסיעתו לישיבה. כנראה שאלו החומרים מהם כתוב הייאוש. מזל שביקשתי יומן. אין לי מושג עוד כמה זמן נותר לי להיות פה, אז בינתיים אתחיל לכתוב. אני מקווה שתהיה לי השראה וגם אם לא, אכתוב דיווח קר ותמציתי של הדברים שאני חווה. משהו שיישאר כעדות, כזיכרון.

פתחתי את היומן. הייתה זו מחברת עם כריכה קשה בצבע כחול. בקצה העליון היה פס בצבע שחור ובתוכה סימניה. אם אני אכתוב, חשבתי, יהיה לי חבר שאוכל לשתף אותו במה שאני חווה כאן. דמיינתי לעצמי את המחברת הזו כחבר שותף לשיח. חבר ערני שמתבונן בי ושותה ממני כל מילה בצימאון. כל סיפור שלי תמיד מהווה עניין לשיחה בינינו. מדובר בחבר מיוחד במינו. חבר שלא עסוק אף פעם ותמיד זמין להקשיב ולשמוע. ידעתי שאני חייב חבר כזה. חבר שיעזור להרעיש מעט את השקט המחריד. לפחות הוא שחרר לי את הקשירה בידיים ואני יכול להתחיל לכתוב.

הוא קנה לי עט. עט בצבע כחול. כשנכנסנו לחנות נזכרתי שאם יש רק יומן בלי עט, זה מאוד נחמד ומעיד על רצון טוב אבל לא פרקטי מספיק כי אי אפשר לכתוב. חשבתי על אנשים שניטלה מהם הזכות לכתוב. אנשים נכים, משותקים למיניהם ואמרתי לעצמי תודה לאל שלפחות לכתוב אני יכול. אני רואה. אני שומע. אני מדבר. אני יכול ללכת בתוך החדר הזה. יש אנשים שלא יכולים. בישיבה לימדו אותנו שצריך למצוא את הטוב בכל קושי. גם אם כדי לחפש את הטוב צריך להתאמץ ולפעמים זה קשה. "אם אתם לא מוצאים את הטוב", אמר פעם הרבי בפתיחת אחד השיעורים בתלמוד בבלי, "זה אומר שלא חיפשתם מספיק טוב. השם יתברך זורע טוב בעולמו תמיד. אין מצב שלא מוצאים". בתוך החדר הזה יום ולילה נמהלים זה בזה בתערובת מסוכנת. ימים שמתערבבים ושעות שנבלעות זו בזו, יכולים לגרום לאדם לאבד את שפיותו. בכל מקרה לזמן אין כאן משמעות. לא משנה האם בוקר או ערב עכשיו, הרי בתוך החדר הזה שאין בו חלון הצופה החוצה, לא רואים את אורה של השמש ולא את אורו של הירח.

אני כבר 30 ימים בתוך החדר הזה. רק היום הצלחתי להשלים מכתב ראשון. כמעט חודש שלם לקח לי ליצור מערכת יחסים מספיק קרובה עם החבר הדמיוני שלי. היומן הזה לפעמים מאוד מכעיס אותי. אני מתאמץ לעניין אותו, לספר לו דברים מעניינים והוא לא מגיב. מדהים איך שהזמן עובר. לא חשבתי שאצליח לשרוד כאן חודש ימים. המחשבות על אימא הולכות ונעשות קהות, אני כבר כמעט לא חושב על דוד ושמואל. איך זה קרה לי? הרגשתי שאני חי בעולם מקביל. שאוזלים לי הכוחות. הכל נוזל ממני לתוך חור שחור אינסופי. האישיות שלי אבדה לי. איך חודש ימים יכול לגרום לך לכל כך הרבה שינויים.

אני כמעט לא מצליח לשמור על מצוות כאן. הטלית והתפילין שלי לא איתי, הם אבודים אי שם. מי יודע אם הם חזרו הביתה אל אימא שלי או נותרו בתחנה, מיותמים לגורלם. אין לי סידור תפילה. את התפילות שאני זוכר בעל פה אני מצליח לומר. תפילת עמידה קשה לעשות פה כי התקרה של החדרון מאוד נמוכה ואי אפשר לעמוד. כל בוקר אני קורא את ברכות השחר וכשאני מגיע לברכה: "נותן לעיין כוח", אני שואל את עצמי האם אכן יש לי כוח? ואם הכוח הזה ימשיך ללוות אותי גם בעתיד?

"יומני היקר. התקשיתי לכתוב לך עד היום. לא מצאתי את המילים המתאימות לתאר לך מה עובר עליי. האמת? קשה לתאר את מה שעובר עליי. מימי לא הערכתי עד תום את משמעות התקשורת האנושית. עכשיו אני מכיר בערכה. השקט ששורר כאן במרבית שעות היום ממלא את ראשי במחשבות מדאיגות. בסיוטי בלהות. אני מתעורר בלילה, במידה שאני מצליח להירדם, כולי שטוף זיעה, המום, מלא באימה. בדמיוני הפרוע ביותר לא חלמתי שיחטפו אותי ואגור במרתף מוזנח מתחת לגרם מדרגות.

היו לי לא מעט שיחות עם האל לאחרונה. שיחות על טיבו של העולם. שיחות על משמעות החיים. שיחות שנגרמו בטון צורם. הישועה טרם הגיעה. אני אוכל טוב. הוא דואג לי כאן לכל מה שאני צריך. בכל יום אני מתקלח, מצחצח שיניים אצלו בבית בכל ערב ובסוף היום חוזר לחדרון.

כבר חודש ימים שאני רחוק מהבית. רחוק מעזרה. אין לי מושג אם מישהו יודע
 מה עובר עליי? אם מישהו מחפש אותי? האם המשטרה יודעת שנחטפת? האם
 מישהו בישיבה דיווח להוריי או לגורם חוק שלא הגעתי?
 בינתיים לא נראה שהוא עומד לשחרר אותי בקרוב. בכל יום הוא מביט בי במבטים
 הזויים. מעוררי חלחלה. הוא מביט בי מצחצח שיניים. מביט בי מתקלח. בפעם
 האחרונה שהתקלחתי הוא ביקש שלא אלבש גופייה וראיתי את העיניים שלו
 בוהקות. הזדעזעתי. אני מקווה שיהיה בי את הכוח להמשיך. אמרו לי תמיד
 שהתקווה נמצאת בראש. אבל איפה הראש שלי עכשיו?
 דלת החדר נפתחה שוב בפראות. כאילו עדר בקר עמד מאחוריה, מאיים לדרוס את
 כל מי שיעמוד בדרך ויפריע לו לעבור.
 "בוא איתי", הוא אמר.
 בפעם הראשונה מזה חודש וחצי מאז שנכנס לכאן העזתי לשאול לאן.
 "אתה כבר לא תגור יותר בחדר הזה. אתה עובר לגור איתי".
 אני מה? חשבתי לעצמי. עובר לגור איתו? מה זה אומר? ניסיתי להרגיע את עצמי.
 לפחות לא אהיה יותר בחדרון הזה. בבית, שבו התקרה וודאי גבוהה יותר וניתן
 לעמוד זקוף, אוכל להשלים תפילת עמידה כהלכתה.
 בזריזות הוא הוציא אותי מהחדרון הצר. בעודנו עולים בגרם המדרגות, הוא הוסיף,
 "אתה תישן יחד איתי במיטה. מה חשבת שאני פראיר? שאני אתן לך ככה ללכת
 באמצע הלילה עד שתפסתי אותך? תשכח מזה. בלילה אני אחבר אותך באזיקים
 למיטה. מכאן אתה לא תצא. לפחות עד ש..."
 דלת הברזל נפתחה והוא הוביל אותי אל עבר חלל המגורים. הבית, שממוקם
 באמצע שכונה רגילה ושלווה, היה רחב ממדים. לנגד עיני נפרש סלון עצום בגודלו,
 לפחות גדול פי שלושה מזה שהיה לנו בבית. ספה ארוכה עשויה קטיפה שחורה
 נשענה לאורך הקיר. טלוויזיה גדולה הונחה על שולחן שחור עם רגלי קרמיקה
 לבנות. מעולם לא ראיתי טלוויזיה קודם לכן. פעם אמרו לנו השכנים כי מאז שפתחו
 את ערוץ הידברות, הם החליטו לרכוש טלוויזיה ולבקש מחברת הכבלים שתפתח
 רק את הערוץ הממלכתי וערוץ הידברות, כדי שלא יבואו לידי חטא. "היום אפשר
 לעשות בקרה למכשירים האלו", אמר השכן לאבא שלי, "אתה לא חייב לראות מה
 שאתה לא רוצה לראות". אבא לא השתכנע.

על השולחן, שהוצמד אל הספה, היה כל מה שילד בגילי יכול לבקש. עוגת שוקולד עם דובדבנים, חטיפים מלוחים, סוכריות גומי והרשימה עוד ארוכה. מעולם לא ראיתי שפע כזה. אצלנו בבית תמיד קונים חטיפים באריזות חיסכון ותמיד מה שקובע איזה חטיף ייכנס הביתה הוא המחיר ולא הבקשות שלנו. ישבתי על הספה בשקט. רגליי נעו בחוסר שקט. עיניי, שרצו ליהנות מאורה של השמש התקשו לקבל את העובדה שכל חלונות הבית מכוסים בד שחור. איך זה לא מעורר את חשדתם של איש מהשכנים? מדוע אף אחד לא דופק בדלת? זה מוזר. כשחושבים על זה כבר זמן רב עבר מאז שנכנסתי הנה ואיש לא בא לבקר. המחשבה על כך הלכה ונעשתה חשודה יותר ויותר. משהו לא מסתדר לי ואני חייב להבין במה מדובר. לפני שלושה חודשים. כן, זה היה המועד המדויק בו ראיתי בפעם האחרונה את הבית. הכל רשום ביומן. מזל שיש יומן כי שעון אין בכל הבית הזה. יום ולילה מתמזגים באחד. שעות חולפות להם מבלי שתהיה לכך משמעות כלשהי מלבד העובדה שאיש לא מצא אותי עדיין.

אני מניח שאימא כבר עירבה את המשטרה. בטוח יש צוות שחוקר את ההיעלמות שלי. אז למה הם עדיין לא כאן?

בשלושת החודשים האחרונים למדתי הרבה על החיים שלי. מצחיק לומר זאת, כי אלו לא בדיוק החיים שלי. זה מסלול חלופי של חיי, שבטח לא אני הוא שבחר בו. התרגלתי כבר למבטים שלו בזמן שאני מתקלח. התרגלתי לשינה איתו באותה המיטה קשור לאזיקים. התרגלתי לכך שאין לי טלית ותפילין. בעולם שמחוץ לבית הזה חיי לא היו משתנים כך במשך שלושה חודשים. אני כבר לא זוכר את הנער שהייתי, הנער התמים שעמד בתחנת האוטובוס בכל יום ראשון בבוקר עם המזוודה. הנער הזה נותר ליד התחנה ההיא. שלושת החודשים הללו כבר נתנו בי אותות של שינוי.

"יומני היקר..."

אתה בטח כבר לא מזהה אותי. בהתחלה עוד פחדתי לכתוב בך. פחדתי להודות בך שנחטפתי. אני כל היום נעול בתוך בית. רחוק מכולם. הייסורים על מה שאימא ודאי עוברת. חוסר הוודאות. אין לי דרך לתאר מה זה גורם לי להרגיש. בשבוע האחרון התחלתי להתקלח בלי בגדים כלל. משהו בי השתנה. אני עושה בלי רצון כל דבר שהוא מבקש ממני. לפעמים הוא משאיר אותי לבד בבית, אבל אז הוא מחזיר

אותי לחדרון. נועל אותו ויוצא. אז אני שוב מאבד קשר עם הסביבה. אחרי שהתרגלת להיות בתוך חלל גדול עם תקרה גבוהה, החדרון הזה הופך להיות סיוט גדול הרבה יותר.

אני כותב לך כדי שאם ביום מן הימים אצא מכאן תהיה לי עדות למה שעברתי כאן. עדות להשפלה, עדות לחלק של חיי שוודאי ארצה לשכוח.

כל חלק בזהות שלי שאי פעם אהבתי. שאי פעם הרגשתי מחובר אליו. שאי פעם ראיתי בו סממן בלתי נפרד ממני, נגזל ממני כאן.

גם אם אימא שלי תעבור לידי היום היא לא תזוהה אותי. לא יהיה לה מושג שזה אני. התספורת שלי שונה. הבגדים שלי שונים והחיוך, החיוך התמים ששימח את כולם, משהו בחיוך הזה כבה. שמחת החיים של הילד שהיה בי נמוגה יחד עם חודשים ארוכים שהלכו להם לאיבוד. מאות מצוות שלא ניתנה לי הזכות לבצע.

רגעים מכוננים בחיים לא נמדדים באמצעות כמות האירועים המתרחשים בהם. אלא באמצעות איכותם. אחרי שעברו להם חמישה חודשים מהרגע בו נחטפתי, החלטתי שאני חייב לעשות מעשה. בטוח קיימת דרך כלשהי להשתחרר מהמקום הזה. הבנתי שהדבר הראשון שעליי לעשות הוא ללמוד קצת יותר מידע על האדם הזה. הגבר הזה שחטף אותי ומחזיק אותי אצלו בבית.

חבל שביקשתי לגלות דבר מה אודותי, כי האירוע שקרה באותו היום הסביר לי בדיוק במי מדובר.

זה קרה באחד מהלילות הקרים של החורף. אפילו שהחלונות מכוסים ואין לי אפשרות לראות מה קורה בחוץ, בקלות ניתן היה להרגיש כי מדובר בשיאו של החורף.

"הולכים לישון", הוא אמר. אחרי שעות שצפינו יחד בטלוויזיה. כן, התחלתי לצפות כאן בטלוויזיה. בהתחלה בניגוד לרצוני. שעות ארוכות שהוא צפה בטלוויזיה בשקט ואני הסתובבתי בבית, מנסה להעסיק את עצמי. משתדל לא לחשוב מחשבות שליליות. עכשיו כבר לא צריך לשכנע אותי. אני צופה בטלוויזיה במשך רוב שעות היום. אני רואה הכל. גם סדרות שמעולם לא דמיינתי שאצפה בהם. לפעמים אני מרגיש כל כך חוטא. כל כך חלש באמונתי. שהנה הגיע משבר והצליח לסחוף אותי ולשנות לחלוטין את תודעתי. להפוך אותה על פניה. לגרום לי להיות מישהו אחר לחלוטין.

לא פעם אני מתבייש. אני יושב שעות מול ראי ובוכה. בוכה על הוויתורים שנאלצתי לעשות. בוכה על כך שלא ראיתי את אימא כבר כמעט חצי שנה. חצי שנה. מישהו יכול בכלל לתאר את זה? בתסריטים הכי איומים שלי מעולם לא דמיינתי שאהיה רחוק ממשפחתי לתקופה כזו ארוכה. אצלנו נהוג שאחרי החתונה, הזוג מתרחק מההורים לפרק זמן קצר כדי להסתגל למצב המשפחתי החדש. אבל אני לא נשוי. ובכל זאת התרחקתי מהבית.

הלכתי לישון למרות שלא הייתי עייף. נכנסתי למיטה ונשכבתי בצד הימני שלה, כמו בדרך כלל. הוא לקח את האזיקים וקשר אותי אל המיטה. מיד נזכרתי בחבל שבו קשר את ידיי בתוך החדרון.

הלילה היה שגרתי. מדי פעם בפעם הוא הקיץ משנתו, אחרי שנחירותיו שנדמה היה שיבקיעו את התקרה הפכו בלתי נסבלות. הוא היה קם למטבח, מוזג לעצמו

כוס מים, שותה אותה במהירות ומיד מוזג כוס נוספת, חוזר למיטה. מתגלגל במשך מספר דקות ונרדם. התהליך הזה חוזר על עצמו כל לילה, באותם השלבים בדיוק, לפחות שלוש פעמים. קשה להגיד שהצלחתי להירדם שם. רק בשעה מאוד מאוחרת של הלילה הצלחתי להירדם. אני לא בטוח שנרדמתי בגלל העייפות אלא כי זו הייתה בעיניי הדרך היחידה להתחמק מהנחירות העוצמתיות שלו.

כיף להירדם. לפחות בתוך השינה אפשר להתמסר לעולם שבחוץ. בדמיוני חלמתי איך אני יושב עם חבריי בישיבה, אחרי שיעור דינים, ואנחנו מספרים האחד לשני בדיחות חסידיות. איך ראובן תמיד היה מבין את הבדיחה אחרון מבין כולם ואיך היינו צוחקים עליו בקול גדול יותר מזה שצחקו בעת הבדיחה עצמה. לפתע התחלתי להרגיש שמישהו נוגע בי. בהתחלה עדיין לא התעוררתי. בעודי שבוי בקסמו של החלום חשבתי שאני חולם על מגע רך ונעים של אימא שמכסה אותי בערב שבת כשאני נרדם בסלון או מגע של משב רוח מרענן בחצר הבית. הקצתי רק כאשר האחיזה של אותו המגע הייתה לא מוכרת. מאיימת. מחרידה. ברגע הבנתי, הוא נוגע בי. ידיו החלו מטפסות היישר מרגליי כלפי מעלה. מלטפות אותי בתנועות עדינות. התחלתי להרגיש איך הגוף שלי מתחיל להתחמם. מה אני עושה עכשיו? בעוד ידי אזוקה למיטה בצד אחד ניסיתי למנוע ממנו להמשיך. חשבתי שאולי מתוך שנתו הוא מחפש דבר מה לאחוז בו או שמא חלום בהלות הוא שגורם לו לנוע בחוסר שקט.

הסתובבתי לכיוונו וראיתי שהוא ער. לא היה אגלי שינה סביב לעיניו. הוא היה ערני מתמיד. וחיוך זדוני הופיע על שפתיו, חיוך שבישר רעות. הוא עצר. קם מהמיטה. הדליק את האור. "אני אוהב לעשות את זה באור מלא", הוא אמר. התחיל לצחוק בינו לבינו. על מה הוא מדבר?, חשבתי, מה הוא אוהב לעשות באור מלא?

רק כשהאור דלק והוא חזר למיטה, הבנתי בדיוק למה הוא מתכוון. הוא הוריד מעליי את השמיכה. הרגשתי איך דפיקות הלב שלי מואצות. הלב שלי ממש רצה לצאת מתוך בית החזה ואני נאבקתי עליו שיוותר שם. נאבקתי על חיי, על חירותי, על תמימותי.

בתנועה מהירה הוא התחיל להוריד את מכנסיי. לבשתי מכנסי טרנינג קצרים בצבע שחור. הקלות הבלתי נסבלת שבה הוא הוריד מעליי את המכנסיים הטרידה אותי. בשארית כוחותיי, הפיזיים והנפשיים ניסיתי להשתחרר מהאזיק התפוס במיטה. היד שלי הרבה יותר רזה מהגודל של האזיק דבר שנתן לי תקווה שאצליח לשחרר את היד.

הוא לא הסתפק בזה. מי נתן לו בכלל את הרשות לגעת בי? בתנועה מהירה הוא פשט מעליי את החולצה. קרע את השרוול המחבר את היד שלי לאזיקים. עכשיו נותרתי רק בתחתונים.

מה הוא רוצה לעשות לי? כל הפחד, התסכול, החשש, התדהמה התערבבו אלו באלו, מעין תמהיל בלהות חסר מעצורים. מישו חייב להיכנס, משהו חייב לקרות. תמיד אמרו לי שהאל נמצא בכל מקום ובכל זמן, צריך רק להאמין בזה מספיק. האמונה היא ששומרת על האדם שפוי. אם תאמין באמת שהאל נמצא איתך, המציאות תגרום לדברים גדולים לאין חקר לקרות.

עשיתי הסכם עם השם. אם הוא לא ייגע בי, אם הוא לא יעשה לי שום דבר. אז הכל בסדר בינינו. אבל אם הוא יעשה לי משהו, ייגע בי, יחלל אותי, אני משום מה עצרתי את ההסכם באמצע, באופן לא ברור ודווקא ברגע הכי קריטי שלו. השתדלתי לשמור על קור רוח. פעם, הרב אמר, שברית שכורתים עם האל היא ברית ששני הצדדים מחויבים לה אך האל, מבין שני הצדדים, אינו יכול להפר אותה. אז הנה, יש כאן ברית שנכרתה הרגע. קיוויתי בכל מאודי שהאל לא יאכזב אותי. זה רגע קריטי. כל מה שעברתי עד כה לא הכין אותי לקראת מה שאעבור מעתה ואילך.

אחרי שהוא התפשט התחלתי לצעוק. השתמשתי בכל הכוחות שיש לי. גם באילו שאין לי. "בבקשה. בבקשה. אני מתחנן שלא תעשה את זה. אני נער דתי. חרדי. אני אברך בישיבה. אני מוכן לעשות מה שתבקש. בבקשה..." לא הצלחתי להמשיך לדבר. גלי דמעות נשפכו מעליי. לא היו אלו דמעות רגילות. היו אלו גלי דמעות נחלים של דמעות. נשפכו מעיניי בלי שום בקרה. בלי קשר לרגשות שלי. לתחושות שלי. הכל קהה. כל החושים. כל הקיום שלי עבר לממד אחר. כל מה שהכרתי לפני. כל החיים שהיו לי לפני לא יהיו אותו הדבר אם זה יקרה. הוא הוריד לי את התחתונים. עכשיו הכל אבוד. שום דבר לא יציל אותי. התחלתי ללחוש בלב. אני לא זוכר כמה פעמים:

"שמע ישראל. ה' אלוקינו. ה' אחד"

"שמע ישראל. ה' אלוקינו. ה' אחד"

"שמע ישראל. ה' אלוקינו. ה' אחד"

זה לא עזר. ההסכם הזה שסיכמתי עם השם לפני מספר דקות לא עזר. הרגשתי איך הוא נוגע בי. איך הגוף שלו, הגוף הבוגר והמגושם נצמד אליי ומתחיל.... אומרים שרק אחרי שבן אדם מת הנשמה יוצאת מגופו. הרב שלנו, הרב הראשי בישיבה, נהג תמיד לומר: "יש בה בנשמה משהו טהור שלא יכול לסבול חטא. ברגע שהאדם מת וטומאת גופו מתחילה להיות נוכחת, הנשמה מסתלקת." אז אומרים. הלב שלי עדיין פועם, הגוף שלי עדיין חם. אני מצליח להרגיש את זרימת הדם בעורקיי. מרגיש איך כל איבר בגופי מבצע את תפקידו נאמנה. אבל הנשמה, הנשמה כבר לא שם. היא פרוחה לה. פרוחה כי טומאתי. חוללתי. נאנסתי. שביל האבנים בדרך לביתי, זה שהלכתי בו בדרכי לתחנה, עלה בדמויני כעת. הוא כבר לא יראה אותו הדבר חשבתי. לא אחרי מה שקרה לי. הוא קם. לבש את בגדיו. שחרר את האזיקים שקשרו אותי למיטה והלך להכין לעצמו קפה. אני לא זזתי. לא הצלחתי אפילו להרים את הראש כדי לסדר את הכרית שהייתה תחתיי. הוא חזר עם כוס הקפה. "נהוג להתקלח עכשיו", הוא אמר, "יש מים חמים. אתה רוצה?". האמת, לא באמת הצלחתי לשמוע את מה שהיה לו להגיד. עשרות מחשבות חגו בראשי בשנייה בודדת, כאילו הראש שלי מאיים להתפוצץ או לפחות להעלות עשן סמיך שייראה למרחוק.

הישיבה, דוד ושמואל, אימא, הרב, כולם נראו לי פתאום לא מציאותיים, חצי בדויים. לא שייכים למסגרת החיים שלי מעתה ואילך.

נותרתי קפוא על המיטה כל אותו הלילה. רעשים לא מעטים נשמעו מבחוץ. רעש אופנוע פילח את האוויר בעוצמתו. אחריו כמה רכבים שצפרו זה לזה, כנראה עמדו בשורה. אישה השליכה שקית זבל לפח וחתול קפץ מתוכו מסמון בקולו החרוד ובציפורניו כי זו הטריטוריה שלו. כל הקולות הללו נשמעו מבעד לחלון המכוסה בד שחור, אך לא הטרידו את מנוחתי. שום דבר כבר לא יכול להטריד את מנוחתי. מנוחה, חשבתי, כבר לא תהיה לי. עכשיו אין כל משמעות לחופש שלי. בין אם אשאר כאן עוד שנים ארוכות ובין אם אשתחרר בימים או בדקות הקרובות, חופש כבר לא יהיה לי. לעד ארגיש כלוא בתוך חומות המחשבה. ואין דבר קשה יותר ואכזרי יותר מאשר כליאה שכזו.

מבחינתי, הוא יכול להרוג אותי. ואם הוא לא יהרוג, כי לא יהיה לו את האומץ או הרצון להסתבך בפרשיה משטרתית, אני אעשה זאת בעצמי. כל שנותר לי הוא רק לחשוב איך אני שם קץ לחיי. מה שיקרה מעתה ואילך, הוא תסריט ידוע. מסוג התסריטים שכל סרט רע ניזון מהם. אך סרט רע אינו כלול בתכנית החיים שלי. ואם החיים שלי הפכו לסרט רע, אז אין לי כל רצון, אף לא הקל שבקלים, לחיות אותם.

בלב שלם החלטתי שאני שזהו, הגיע זמן לעצור את זה. אחרי כבר שבעה חודשים שבהם אני כאן, נעול בתוך הבית הזה מבלי שאף אחד איתר את עקבותיי, משהו בי נכנע, איבד כיוון או תקווה. אומרים שכאשר המטרה קיימת, היא מסייעת לנתב את השביל אליה. אך עבורי כבר לא קיימת מטרה. לישיבה לא אצליח לחזור. ים המחשבות שיעטוף אותי בכל יום מחדש, הגלים שיתנפצו אל פניי עם כל מבט, האשמה שאחוש בכל רגע נתון והתחושה שאברך אמור להיות טהור ואני טמא כי חוללתי. סודות הרי תמיד מתגלים, גם אם אהיה אמיץ מספיק כדי להמשיך הלאה ואשמור את כל האירוע הנורא הזה לעצמי, הרי הוא בסוף יתגלה. לא, אין טעם. אין טעם לקוות שמהווה ישתנה, עדיף לשים לזה סוף. לפחות ככה ארגיש שאני החלטתי כיצד ייראה הסוף שלי. השאלה הייתה רק איך. אפשרויות רבות לא היו לי, שהרי גישה לכדורים או לחומרים כלשהם לא הייתה לי בתוך הבית הזה. עשרות רעיונות חלפו בראשי. שעות ארוכות בזבזתי בחיפוש אחר רעיון שיגמור את הכל

מהר בלי הרבה רעש. לעת ערב התיישבתי על המיטה מפורק. הדמעות שהתייבשו על פניי לאחר שעות של בכי, התירו את עיניי נפוחות. בכיתי ושתקתי. שתקתי ובכיתי. זה כל מה שהצלחתי לעשות.

נכנסתי למקלחת. הייתי חייב להרגיש זרם מים חמימים שוטף מעליי את כל הווהמה הזו. בדמיוני יכולתי לדמיין עצמי מכבס את בגדיי בעודי טמא עד הערב, כפי שהגדיר החוק בתנ"ך עבור מי שנמצאה בו טומאה. אלא שידעתי שגם אם אחכה עד הערב, דבר לא ינקה מעליי טומאה שכזו.

המקלחת, שנמצאת בסוף המסדרון, הייתה המקום היחיד בו יכולתי להרגיש את הנשמה שלי חוזרת אליי, בו הרגשתי אדם שוב. רק בדקות בהן זרם מים אדיר שטף את גופי הרגשתי שוב שטהרתי שווה אליי. שאני הופך מחדש לאותו גוף שפעם הייתה בו נשמה. דקות ארוכות עמדתי במקלחת, ייתכן אף חצי שעה ויותר. הוא לא בא לצפות בי, אף לא פעם אחת. בכל אותן השעות שעברו מאז העניין ההוא, לא ראיתי אותו כלל.

בוקר יום המחרת לא הביא איתו בשורה חדשה. ישבתי בשולחן האוכל מבלי להוציא אף לא הגה אחד. בטלויזיה שודר משחק כדורגל מוקלט. הוא ישב עם שקית גרעינים שחורים ופיצח לכל עבר בעודו יורק קליפות על השטיח הכחול הפרוש בסלון הבית.

"אני צריך מספריים", אמרתי.

"בשביל מה?", הוא שאל. נימת קולו נשמעה כמו של חוקר משטרה מנוסה.

"אני מסתפר", עניתי.

בתנועת אצבע מהירה הוא כיוון אותי אל האמבטיה. ניגשתי אל ארון התמרוקים ומצאתי שם זוג מספריים. נעמדתי מול הראי ודמעות שוב החלו זולגות מעיניי. בשמיים ודאי לא יסלחו לי על מה שאני עומד לעשות. אני עצמי לא ידעתי איך ארגיש עם מה שאני עומד לעשות. אבל בכל זאת עשיתי. בלי לחשוב פעמיים גזרתי את הפאות. הפאות הארוכות, שגידלתי מאז גיל ארבע. הפאות שאבא היה כה מתגאה בהן כשהיינו הולכים לבית הספר, הפאות שהשוויתי עם דוד ושמואל את אורכן ובכל פעם הייתי מנצח, הפאות האלו כבר לא היו שלי.

תחושת מרידות בלתי נסבלת תקפה אותי. אומרים שברגעי ייאוש אסור לבחון את מעשי האדם. ואכן, צדק מי שאמר את זה. צדק מי שאמר כי אין מודדים אדם בכיסו, בכוסו ובכעסו. ואכן, כעסתי על העולם, כעסתי על ההיגיון, על מי שאמר שיש תקווה. ההחלטה שקיבלתי הפחידה אותי. הקפיאה את מחשבותיי. העבירה בי חלחלה מפני עצמי. מפני מהותי. מפני מי ומה שאני עתיד להיות החל מעתה ואילך. אחרי הפאות, הגיעה גם תורה של הכיפה. את החליפה מזמן הורדתי. היא נותרה בחדרון במרתף בשעה שהוא הביא לי בגדים. פאות כבר אין, עכשיו גם כיפה אני כבר לא שם יותר. האמת, נוח לי ככה. בלי לתת דין וחשבון לאף אחד, בטח לא לגורם שמימי בלתי ידוע.

הרחובות בטח קפואים עכשיו, חשבתי. גם כאן, בתוך הבית שקירותיו אטומים ניתן להרגיש את הקרה חודרת מבין הקירות. מאחר והבית אינו מחומם באיזושהי דרך, הקור חודר לתוך העצמות. אם הייתי בתקופה אחרת בחיי ודאי הייתי מתלונן בקולי קולות, שהרי קור הוא שנאת חיי. אבל עכשיו, הקור דווקא מבורך בעיניי. הוא מקהה חושים. מאפשר להתנתק מעולם של רגש לעולם של חוסר רגש. קור היה המהות שלי עכשיו. הפכתי אדם קר. כל כך השתנית. כבר איני דומה כלל למי

שהייתי. הילד התמים שנחטף לפני תשעה חודשים. הילד ההוא כבר לא מתאר אותי בשום דרך. אין לנו קווי אופי או תכונות דומות. אין לנו מכנה משותף. אם אוכל לומר אף יותר מזה, משהו בי מרחם על הילד ההוא, על המחיר שהתמימות גזלה ממנו. מחיר שרק העתיד ידאג להזכיר לי שטרם התחלתי לשלם.

מעולם לא פעלתי כמו מכונה. תמיד הייתה בתנועותיי איזו עדינות מחושבת. איזו אחווה אנושית מרגיעה. בחודשים האחרונים, מאז שהכל קרה, אני פועל כרובוט. אוכל, ישן, מתקלח ובעיקר בוהה ללא תכלית בקירות הבית שאינם משתנים. השבוע הפסקתי לאכול אוכל כשר. אני אוכל כל מה שהוא קונה. בשר וחלב נאכלים באותה הצלחת, גיליתי שפירות ים הם מאכל טעים שכדאי לאמץ אותו מדי פעם. הפסקתי לברך לפני האוכל. בהתחלה זה היה קשה. כל ביס שנתתי, הרגשתי איך רוח החטא ממלאת את כולי. אני זוכר, עכשיו במעורפל, איך הרב נהג להגיד שהאוכל ללא ברכה והאוכל ללא אמירת דברי תורה כאילו אכל מזבחית מתים. לי האוכל היה טעים. הדברים האלו שהרבנים אומרים תלויים באוויר. רק עכשיו, כשסוף כל סוף אני עושה את צעדי הראשונים בצד השני של המתרס, מתחילות לעבור בראשי עשרות מחשבות: מיהם בעצם אותם רבנים? הם הרי בסך הכל בני אדם. כל החוקים האלו, שהם מכנים אותם בלשונם היפה הלכות, נועדו רק להקשות על חיינו ולא להועיל. בכלל, מוטב לי בעצם להפסיק לחשוב על כל זה. גם באותו הלילה לא נרדמתי. סיוט כמו שלא היה לי מעולם לא נתן לי את המנוחה המספקת על מנת להירדם. בחלומי, ראיתי חופה. חופה לבנה המוצבת על עמודי שיש. סביבה רק דשא רחב ידיים. חופה של אולם אירועים מפואר. אני עומד בחופה. עם חליפה אחורה. כולי נרגש שבעוד כמה רגעים אשתי לעתיד תצעד לעברי. כל האורחים נעמדים על רגליהם. מנגינה מרגשת מתנגנת ברגע. חיי עומדים להשתנות. הסתכלתי בפניה של הכלה. זה היה הוא. התעוררתי שטוף זיעה. מיד הבנתי. כבר שמעתי בעבר על מקרים כאלו ועל השינוי שהם גורמים בנפשו של האדם. מנפש חסינה, בריאה ומלאת חיים היא הופכת לנפש מיוסרת. מנותקת מכל תחושת חיים. אנשים שעברו את מה שאני עברתי יכולים להשתגע בקלות. למען האמת, אני מרגיש שאני מתחיל להשתגע. צלילותי אבדה לי. אני לא מתקשר עם אף אחד במשך ימים ארוכים. מהלך בבית כמו רוח רפאים. רק התנגשות מקרית באחד הרהיטים, התנגשות שגורמת לכאב עז, היא שמזכירה לי שאני עדיין חי.

בחודש הבא אני סוגר כאן שנה. גם במחשבותיי הקשות ביותר, והיו לי כאלו לא מעט, לא הייתי מדמיין שכך תיראה השנה הזו. כל שמץ של זהות ניטל ממני. נלקח לגמרי. הגוף שלי מדדה בלא רצון כלשהו. אומרים שכך נראה יצור חי. אני לא חי. "אני חייב לצאת מפה", חשבתי. בלילה האחרון שוב נטרפה דעתי. החודשים האחרונים חלפו עליי בידיעה שהשיגעון קרוב. כל דקה נוספת שאשאר פה מקרבת אותי אל קיצו. הבנתי מה עליי לעשות. הבנתי זאת די מהר, ביחס לכל הזמן שאני נמצא כאן. זה או הוא או אני.

צר המקום מכדי להכיל את שנינו. אם הוא לא משחרר אותי, אני החלטתי. מישהו מאיתנו חייב למות. המצב הזה לא יכול להמשיך ככה. גם ככה החיים שלי נגמרו, אז אני אשב בכלא. מאסר עולם. בכל מקרה אני אסור כאן. יותר מאשר הכליאה בתוך הבית, אני כלוא בתוך עצמי.

מעולם לא דיברו אצלנו בבית במושגים של רצח. האחריות על החיים אינה בידנו, כך אמרו לי. אז אמרו. מי נתן לו את האחריות על החיים שלי?

החלטתי שבערב אני עושה את זה. אחרי 367 ימים בתוך הגיהנום הזה. אני שחגגתי את השנה העצובה ביותר בחיי. חגיגה חשוכה של בכי. אני זוכר שאמרתי לעצמי "על החיים ועל המוות", הרי כלום לא משנה כבר. בערך בשעה שש ניגשתי למטבח. מאחר והייתי כה צייתן לכל הדרישות ההזויות שלו הוא נתן לי להסתובב בבית באופן חופשי. ביחס לתנאי הכליאה שעברתי בחודשים הראשונים זה נחשב למלון יוקרתי, אך אני לא הצלחתי לראות את זה ככה. כנראה שזה המחיר שמשלם הגוף על חיים ללא נשמה. בדרך למטבח שמתי לב שיש לו חדר שינה נפרד, מלבד החדר בו קרה המקרה ששינה את חיי. היה זה חדר שינה רחב ידיים, במרכזו הייתה מיטה גדולה וכחולה ובצידיה שתי שיטות חומות, מהסוג שמוכרים בשוק האספנים שקרוב לבית.

הוא ישן בסלון. משום מה, נראה מן התחושה שכבר אין מה להפסיד, החלטתי להיכנס לחדר. ריח של בושם זול הותז באוויר, מאותם מפיצי ריח מכניים שאין בהם כל ייחוד. על המיטה היו מונחות בסדר מופתי עשר כריות מפנקות ושמירה שעל פי הרכות שלה ניכר שאחד מהמרכיבים המרכזיים בה הוא עור ברווז. לא הצלחתי להיות בחדר הזה יותר מדי זמן. רצו לי המון מחשבות בראש, אז החלטתי לצאת. בדרך החוצה הרגל שלי חבטה בשידה, ערימת ניירות נפלה לרצפה.

התכוונתי לצאת מהחדר ולהותיר את הניירות על הרצפה אבל אז הבנתי . ברגע שהוא יראה את הניירות על הרצפה הוא יבין שהייתי כאן. ניגשתי בזהירות אל ערימת הניירות שסיכת שדכן חיברה ביניהם והתקרבתי לשולחן על מנת להניח אותם. בעודי מיישר את הדף הראשון, הצלחתי לקלוט את אחד המשפטים.

על גבי דף לבן, באותיות שחורות לא גדולות במיוחד היה כתוב:

מאת: מרכז שיקומי לטיפול בהפרעות התנהגות

..... לכן אנו מודיעים בזאת כי הנהלת המרכז דורשת ממך להגיע לטיפול הקרוב בתאריך ובשעה שנקבעה לך. דע כי הטיפול בהתמכרות לפורנוגרפיה הוא תהליך ארוך . עליך לגלות סבלנות והצוות יעזור לך ככל הניתן....

לא הצלחתי להמשיך לקרוא. רחש רגליים צועדות במהירות עצר אותי. הוא כנראה בדרך לחדר, חשבתי. או שמא הוא מתלבט מדוע אני מתמהמה להגיע למרחב הסלון. מכור לפורנוגרפיה?

כשהייתי עדיין תלמיד צעיר בישיבה, הרב נהג לומר שלא כדאי לנו להסתובב בחברה חילונית. הנימוק שלו, שבזמנו נשמע לי משכנע, היה שאנחנו עדיין לא בשלים להתמודד מול הניגוד החריף כל כך בין עולמם לעולמנו. אני זוכר איך הרגשתי עטוף. הייתי בטוח שהרב דואג לנו, מנסה לחשל אותנו להתמודד מול החיים האמיתיים. לימים, ככל שהתבגרתי, התחככתי לא מעט בחברה החילונית. אמנם המקום בו אני גר והמקום בו גדלתי נחשבים לחברה סגורה שאינה מכילה בתוכה את ההווה החילונית, אך אני שמרדן הייתי מטבעי לא פחדתי מעולם לנסות דבר מה חדש. לשבור שגרה. לפרוץ גדר. באחת השיחות הלא ארוכות שלי עם חבר הוא סיפר לי בדיוק מה משמעות המושג פורנוגרפיה. זה היה בל"ג בעומר כשהייתי בן 14. עשינו מדורה גדולה לכל ילדי השכונה ואני, כשהייתי תמיד חברותי ואכפתי, הזמנתי את החבר החילוני שלי ל"מדורה של חרדים". היה מאוד כיף. באמת. אני לא אשכח איך שרפנו תפוחי אדמה. לפעמים שרפנו מדי. בשעות הערב המאוחרות אכלנו מרשמלו חרוך עד שהרגשנו שהסוכר מציף את כולנו. לפני שסיימנו את המדורה, החבר החילוני שלי סיפר לנו על משחר מגניב. משחק עם בקבוק ששמים במרכז המעגל ומסובבים אותו. מי שהפקק מכוון אליו הוא השואל ומי שהתחתית הוא העונה. אה, נזכרתי. קראו למשחק אמת או חובה. אחסוך מכם את הפרטים המדויקים של עשרים וארבע הפעמים ששיחקנו, כולל האמיתות

והחובות המצחיקות שהיו בדרך. בערך באמצע המשחק, הפקק כוון אליו והתחתית אליי. החבר החילוני שלי, שאגב קוראים לו גיא, כנראה לא הבין מה מותר ומה אסור במשחק עם חרדים ולכן כשאמרתי שאני בוחר בחובה הוא אמר: "חובה עלייך להיכנס לאתר פורנו". בתחילה אף אחד מכל הבנים שישבו במעגל לא הבין את כוונתו. אחרי הכל, נערים חרדים שאין טלוויזיה בביתם ולא מחשב עם אינטרנט, לא יכולים להבין את כוונתו. אז הוא הסביר.

קשה לתאר את המבוכה ששררה שם בדקות שעברו מהרגע שהוא סיים להסביר. חלק מהבנים קמו והלכו בלי לומר מילה. חלקם סיננו: "דוחה. חילוני חוטא. תועבה." חלקם צעקו אף עליי, על שהזמנתי אותו למשחק שיצא משליטה. כעבור רבע שעה לא נותר שם אף אחד מלבד שנינו. אני והחבר החילוני שלי. לא אמרתי דבר, רק הבטתי בו במבט מאוכזב, שמקפל בתוכו את כל הדברים שחשבתי אי פעם על העולם החילוני, דברים שהשתנו באותו הרגע. לא דיברנו כמעט שנה. אף אחד מאיתנו לא היה מספיק בוגר או מספיק מעוניין לשים סוף למצב הזה שקשה היה להגדיר אותו במילים. לבסוף, ממש במקרה, אחד החברים החרדים שלי קירב את גיא ללימוד תורה לחילונים'. אז דיברנו, אבל הקשר בינינו לא חזר להיות כפי שהיה. משהו מת בו.

פורנוגרפיה? חשבת. לא הצלחתי להוציא את המילים מהפה. אבל המחשבות שלי כבר הפליגו למחזות רחוקים. האיש הזה שחטף אותי הוא חולה נפש שלא מגיע לטיפולים שלו. הוא חולה נפש לא מטופל. מה אני עושה פה? איך אני יוצא מהמקום הזה? ברגע אחד כל הניסיון שלי לשוב לעצמי, להתגבר על השיגעון שהחל לחלחל בי, על הסיוטים שתוקפים אותי כל לילה, על חוסר התיאבון, נמוג. התאדה. נראה לא הכרחי. אני חייב לצאת מפה, חשבת. מה עוד הוא יכול לבקש ממני? אחרי שהוא כלא אותי במרתף, קשר אותי למיטה, עשה... כולם כבר יודעים מה הוא עשה לי.

בעודי עומד בחדר והמכתב שקראתי נמצא עדיין בידיים שלי, הוא נכנס לחדר. הוא התקרב אליי. בכל צעד שלו הרגשתי איך הדם הזורם בגופי מטפס מעלה מעלה. הרגשתי חום בכל הגוף. לא חום מלטף ומחמם, אלא חום מכעיס. השליטה החלה אט אט מתרחקת ממני. כל כך הרבה תחושות, שרובן תחושות של מיאוס, מתנקזות לרגע אחד. חשבת לעצמי, אם הוא עושה עוד צעד אחר אני לא אהיה אחראי לעצמי. קשה לי להגיד במדויק על מה חשבת באותם רגעים כי לא היה משהו שלא חשבת עלי. הוא עשה את הצעד הזה. צעד מוטעה לשנינו. צעד אחד קרוב מדי.

רצתי לעברו בכל הכוח. המוח שלי נתן הנחיות לגוף מבלי להתייעץ איתי. כשהתקרבותי אליו התחלתי לחבוט בו בכל דרך אפשרית עם אגרופים ורגליים. הוא לא זו. נראה היה שעוצמת המכות לא משפיע עליו. הוא הרים אותי ביד אחת ובלי מאמץ מיוחד, זרק אותי על המיטה שלו.

"מה אתה עושה פה???", הוא צעק. למשמע צעקותיו חשתי זרמים של מועקה. פחד עצום השתלט עליי. הוא מטורף, חשבת. מה אני עושה עכשיו? הוא החל להוריד את בגדיו בזריזות. "מה ראית שם???", הוא צרח עליי. המכתב שקראתי בו נשמט מידי בעת שזרק אותי למיטה, הוא שם לב לכך. "אז זהו, גילית הכל???" נדמה לי ששכחתי אתה יודע בדיוק מי אני???", הוא המשיך לצעוק אבל משהו בקולו השתנה.

"כולכם אותו הדבר. ההורים, הבוס מהעבודה, החברים מהשכונה... כולכם נוטשים בסוף כשקשה. אך אחד לא נשאר. כולם יודעים להגיד תפסיק. זה לא בשבילך. אתה לא אדם כזה. הכל תלוי בך. משהו חשב פעם כמה זה קשה? כמה אומץ זה

דורש? לא. אף אחד לא חשב. אף אחד לא יודע. גם אתה לא יודע. הכל קורה לי בלי שליטה. בלי רצון. בלי שיש לי את היכולת להפסיק, לשלוט, לכוון את העוצמה. את ההשפעה", הוא שתק. השתיקה שלו אמנם לא הייתה ארוכה, אך לעומת שטף הדיבור שהיה לפניו נראה היה שהוא שתק כמעט חצי שעה. גם אני שתקתי. אין טעם שאומר דבר. ניצלתי את המצב הרגשי שבו הוא נמצא כדי לקום ולהתרחק מהמיטה.

ברגע שקמתי מהמיטה, הוא אחז בידי. האחיזה שלו הייתה לופתת. מענה. הוא הביט בי. הרמתי את מבטי והבטתי בעיניו. הוא החל לבכות. בכי אדיר. עצום. מימי לא ראיתי בכי כזה. אחרי כמה דקות בהן עמדתי בלי תנועה והבטתי בו בוכה, ממש מתפרק, הוא אסף את הבגדים שלו ויצא מהחדר. שקט השתרר בבית. דקות ארוכות של שקט בהן לא העזתי לצאת מהחדר. לא העזתי להשמיע קול.

השקט השתרר בבית עד הערב. לא שמעתי ממנו דבר. גם לא התקרבתי אליו. נראה היה שהוא זקוק לשקט שלו. זקוק ללבד הזה. במצב האבסורדי הזה התחלתי לרחם עליו, למרות שבפועל הייתי אמור לכעוס. הוא חולה באמת. לא סתם אדם שחוטף ילדים כדי להשתעשע.

החלטתי לצאת לסלון.

פסעתי בצעדים אטיים ומדודים לאורך המסדרון המוביל אל הסלון. פעימות לבי החלו להתחזק ככל שהתקרבתי. השקט ששרר בסלון היה מוזר. אמנם הצלחתי לשמוע קולות טלוויזיה. אך קולות טלוויזיה בלבד.

במרכז הסלון, עמד לו כיסא פלסטיק לבן. לא הבנתי מהיכן הוא הגיע ומדוע עד שהרמתי את הראש.

במרכז התקרה היה חבל. הוא תלה את עצמו. הוא פשוט הרג את עצמו ברגע הזה.

מי יודע כמה שעות הוא נמצא שם? כמה? רק אז הבנתי למה היה שקט כל כך לאורך כל היום. הוא ישב להכין את החבל כדי לתלות את עצמו. לכן בכה בחדר. לכן לא רצה ללכת למרכז השיקום. הוא כנראה הבין שאין לו סיכוי להשתקם.

רגשות מעורבים הציפו אותי. והבהלה. אי אפשר לתאר במילים את הבהלה. מעולם לא ראיתי אדם שתלה את עצמו. שמעתי פעם על בחור, שלמד בישיבה שלי, שחזר יום חמישי אחד הביתה לשישי-שבת וראה את אימא שלו תלויה בסלון הבית. מאז,

העידו חבריו, הוא תמיד אמר שהתמונה הזו לא תימחק מוזיכרונו לנצח. אני תמיד הייתי משוכנע שהזמן מרפא ומשכיח הכל. עכשיו הבנתי. זו תמונה שאי אפשר לשכוח. אדם שכוח החיים הכניע אותו. אדם שהחיים היו גדולים עליו בכמה מידות. אדם שוויתר על חייו.

לא ידעתי איך אני אמור להרגיש. האם מגיע לו מה שקרה לו אחרי כל מה שעברתי? או שמא לרחם עליו שהרי הוא כבר בעולם האמת. פעם סיפרו לי שמי שנוטל את חייו שלו, אין לו חלק בעולם הבא. הוא לא יזכה לתחיית המתים. ואני חשבתי, אדם שעושה כזה מעשה כנראה לא רוצה לשוב לכאן בשום גלגול ובשום מצב.

הבנתי שעליי לעזוב את הבית. אבל ככה? להשאיר את הגופה שלו תלויה על הקיר? החלטתי להתקשר למשטרה ולהודיע להם שהבית הזה נעול כבר זמן רב ולא ידוע מה קרה לאיש שנמצא בתוכו. "אעשה את זה כאשר אצא מפה. אתקשר מטלפון ציבורי", כך החלטתי.

סוף כל סוף יכולתי להסיר את המעטה השחור שכיסה את החלונות ולתת לעולם העוטף אותי להיכנס לתוך הבית. בחדר העבודה שלו, אחרי דקות ארוכות של חיפוש, מצאתי זוג מספריים ישנות מברזל, כאלו שרובים בדרך כלל רק במספרות. בזהירות רבה גזרתי את כל הבדים השחורים מהחלונות. ירח חיוור האיר לפתע את הבית. הבטתי מבעד לחלון, זמן רב עבר מאז ראיתי את העולם המקיף אותי. סרקתי את השטח מבלי לצאת מהבית. שנה שלמה העברתי בבית הזה. אני אצא מפה רק עם שחר. בינתיים החלטתי להיפרד מהמקום הזה. אמרו לי שהפרידה יכולה לסייע לשכוח יותר מהר. להשאיר מאחור וללכת קדימה.

כל הזמן הזה לא התקרבתי אליו כלל. הוא נשאר תלוי על התקרה. לא ידעתי כיצד להתנהג. בהלה איומה עדיין אחזה בי. מה עושים עם גופה בבית?

מעניין שבמשך כל הזמן הזה איש לא ניסה לחפש אותו. מלבד אותם אנשים שהגיעו אליו בחודש הראשון, כשרק הגעתי לכאן, לא ראיתי אנשים נוספים נכנסים לבית. הוא גם מיעט לצאת. מדהים כמה מעט ידעתי על בן אדם שחייתי איתו בשותפות במשך יותר משנה.

משהו בי השתנה. כנראה איבדתי את הפחד או שהבנתי שאין ממה לפחד יותר. החלטתי שאני לא יכול להותיר אותו ככה. לקחתי סכין מהמטבח ועליתי על הכיסא

שהיה בסלון. בקושי רב הצלחתי להגיע אל קצה החבל ואז, במשך כמעט 10 דקות נאבקתי בקשר החזק עד שהצלחתי להתיר אותו. בשנייה שהוא הותר, הגופה נפלה על הרצפה בקול חבטה עזה.

נזכרתי איך פעם הלכתי עם אבא להלוויה. הרב של בית הכנסת היה מבקש בכל פעם שאנשים יתנדבו ללוות את המת בדרכו האחרונה. הוא אמר שזו מצווה נעלה בחשיבותה, היות ולמת אין אפשרות להחזיר לך. אבא התנדב כל פעם. גם אם זה לא תמיד הסתדר לו. באחת הפעמים שהלכתי איתו, בדיוק כשנפטר הגבאי הוותיק של בית הכנסת. בתור ילד, לא אפשרו לי לראות את שלבי הקבורה, כדי שלא אבהל מהדרך בה האדם נפרד מן העולם, אבל אני לא ויתרתי, התגנבתי וראיתי. הטקס, שהיה די מחריד למראה למרות ההקפדה על הסדר והניקיון, נחקק אצלי בראש כמו כתובת אש. זכרתי אותו ממש בעל פה. כולל כל הברכות והתנועות. הנחתי את הגופה על פני מצע קשיח וחיפשתי משהו שבעזרתו אוכל להעביר אותה לחצר. החצר הייתה ענקית. מדשאה רחבת ידיים הקיפה את הבית, עוצרת נשימה בגודלה. מרבצים אדירים של ירוק נגלו מול עיניי ואני עמדתי למולם משתומם מן הפלא הזה שהיה חבוי ממני כל הזמן בו שהייתי בבית. אחרי שהגעתי עם המריצה שמצאתי במחסן אל מקום שנראה היה לי מספיק הולם למשימה הזו, נעצרתי. הורדתי את הגופה שלו מהמריצה. לרגע חלפה בראשי השאלה: מי מאיתנו חזק יותר כעת: הוא שהלך לעולם אחר או אני שנותרתי פה לשחזר את מה שקרה לי בשנה האחרונה? תשובה ברורה לא הייתה לי.

כמעט שעותיים לקחו לי עד שחפרתי בור מספיק עמוק כדי לקבור אותו. רק כשסיימתי לחפור את הקבר הבנתי מה בעצם עשיתי. חלחלה כמעט מוטטה את ברכיי, אך הבנתי שאני חייב להמשיך. הבוקר יעלה והכל ייחשף. אני חייב לסיים את זה כל עוד עדיין לילה. קברתי אותו. עוד שעותיים ארוכות של כיסוי הבור. כמעט התעלפתי. זו הייתה אחת המשימות הקשות שעשיתי בחיי. הצחנה שהעלתי הגופה כמעט והרגה גם אותי. ניהלתי את טקס הקבורה לבדי, בשעות הקטנות של הלילה. מברך את הברכות הנכונות וקורא את קטעי התפילה הנדרשים. כשסיימתי, בבואי להיכנס לבית ולשטוף ידיים, הבנתי מה קרה עכשיו: קברתי את האיש שאנס אותי.

לא הצלחתי להירדם כל אותו הלילה. גם לחשוב לא הצלחתי. הלילה הזה כאילו נמחק מוזיכרוני. הדבר היחיד שאני מצליח לזכור הוא הבוקר שהגיע מוקדם מדי. הבוקר שלא הייתי ערוך לקראתו. הבנתי שהגיע הזמן שלי להיפרד מהבית הזה. הבית שבו הייתי כלוא כמעט 400 ימים. קרני שמש חמימות חדרו מבעד לחלון שרק אתמול נפתח לרווחה. ציוצי ציפורים נשמעו מכל עבר. אפשר היה לחשוב שהפסטורליות המורגשת כעת, היא אכן תמונת המציאות ולא איזה תעתוע מחשבתי.

ירדתי במדרגות החשוכות, אלו שהובילו אותי למרתף בפעם הראשונה שהגעתי לכאן. כעת, כשכבר הייתי חופשי, הייתי חייב להעיף מבט על המקום שבו שהיתי מספר חודשים. כשנכנסתי פנימה התחושה לא השתפרה. תחושת המחנק, המועקה, הקושי חזרה ועטפה אותי. הרגשתי שאני צריך אוויר, שקשה לי בפנים. יצאתי וסגרתי אחריי את הדלת והרגשתי שאני משאיר מאחוריי פיסת חיים. עולם שלם. חיים שהשתנו ברגע. אני כמעט לא זוכר את הילד שנכנס לשם. עברה לה רק שנה. שנה שנתנה בה אותות של שינוי אדיר.

עליתי במעלה המדרגות החשוכות וככל שהאור התקרב אליי הרגשתי שוב את כל מה שהרגשתי לפני שנה. כמעט וחשבתי ששכחתי איך הרגשתי שם. מדהים איך חזרה לסיטואציות מהעבר מעלה באדם גם את התחושות, כאילו שהוא חווה אותם כעת.

נותר עוד חדר אחד שרציתי להיכנס אליו לפני שאצא מהבית הזה ולא אביט לאחור. חדר השינה שלו. החדר בו הכל קרה. החדר בו עברתי את האירוע הזה, שקשה לי לבטא את שמו, האירוע שהותיר בי חותם שכנראה יישאר חקוק בי עוד שנים רבות קדימה.

הסתכלתי על המיטה. הסדין שבה עדיין לא הוחלף מאז. הכל נותר אותו הדבר. מעין עדות אילמת ודהויה הזועקת בשקט שלה על האירוע שקרה שם. לא הצלחתי להתקרב יותר מדי. כל צעד שעשיתי הזכיר לי את המגע שלו, את האזיק שקשר אותי למיטה, את הניסיון שלי להשתחרר ואת הלילה שעבר עליי שם. סגרתי את דלת חדר השינה. צעדתי בזריזות במסדרון עד דלת הכניסה. ידעתי שברגע שאפתח את הדלת החיים שלי ישתנו. הם יתחילו מחדש. הם יחזרו לנקודה שבה נעצרו לפני שנה. הם יהיו שונים לחלוטין. כל אחת מהאפשרויות האלו עמדה

על הפרק. פתחתי את דלת הכניסה ויצאתי. רחוב הומה אדם נגלה למולי. אנשים הולכים וחוזרים, אישה מתווכחת עם מוכר בחנות על גובה התשלום, ילד קטן משחק בכדור, רוכב אופניים צופר לעוברים ושבים שיפנו את הדרך ויאפשרו לו לעבור. באותם רגעים הרגשתי שהפכתי לשקוף. לדבר מה שקיים אך הסביבה לא מבחינה בקיומו.

בצעדים אטיים, מדודים ומחושבים התחלתי ללכת קדימה. במבט בוחן על הסביבה הצלחתי לזהות בדיוק היכן אני נמצא. למרות שבזמן החטיפה נדמה היה לי שהמכונית נוסעת זמן ממושך, המקום בו אני נמצא לא היה רחוק מאוד מהבית בו גדלתי.

הבנתי. אמנם אני נמצא בקרבת הבית אך הבית התרחק ממני. במהותו, בדרישותיו, בהווייתו. הבית סימל עבורי את כל מה שאני כבר לא. כבר לא דתי. כבר לא בחור ישיבה. כבר לא אותו נער צעיר שחלומו להיות שוחט או מוהל. כבר לא אותו ילד תמים שחיכה בכל יום ראשון בבוקר לנסוע עם דוד ושמואל לישיבה. המשכתי ללכת. ככל שהתקדמתי, הנוף נעשה לי יותר ויותר מוכר. הרגשתי שאני מתקרב לבית. הרגשתי כאילו לא חלפה לה שנה של כליאה בבית חשוך. כבר לא שאלתי את עצמי מה קורה בבית. כיצד ייתכן שהמשטרה לא הגיעה אליי אם הייתי קרוב כל כך. מה קורה עם דוד ושמואל.

ברחוב הנגדי הבחנתי באישה בערך בגיל של אימא שלי. שהתקרבתי אליה יכולתי לאשר זאת באופן סופי. מבטה פתאום נתקל במבטי. העיניים שלו נפגשו אלו באלו. דקות ארוכות היא התבוננה בי. בחנה כל תו בפניי, את קווי המתאר. לבסוף השפילה מבטה באנחת רווחה והמשיכה ללכת. לא אמרתי לה דבר. לא הזלתי דמעה. רק המשכתי ללכת גם אני. קדימה. לעבר מקום אחר. רחוק. קרוב. לא ברור. מה שהיה ודאי כבר מזמן אינו.

קולו של הרב בישיבה הדהד באוזניי, שמש נעימה של צהריים ליטפה את פניי, זוג חתולים ילל ליד פח האשפה. המשכתי ללכת בשביל. רק אז הבנתי שאני בונה מחדש את חיי. אבל לא היה לי ברור איך ולכן עלי ללכת. בקצה השביל ישב בחור. כנראה בן גילי אם אני לא טועה. אך נראה לחלוטין שונה ממני. הוא היה גבוה ממני. מהמקום בו עמדתי יכולתי להבחין ברזון שלו. רזון לא מזמין. מחריד. מחליא. רזון מדאיג שדורש מעורבות של גורמי רווחה, אלא שכאלו לא היו נפוצים בשכונה

הזו ומכל מקום לא הגיעו בכל עיתוי. הבטתי בו דקות ארוכות מבלי לומר מילה. סקרן אותי השקט בו הוא יושב. "מידת הריכוז הדרושה לשקט כזה היא וודאי גדולה במיוחד", חשבתי.

הוא פנה אליי. בהפתעה. ללא הכנה מראש. למרות שאני לא הייתי מוכן לשיחה. עדיין שקוע בראשי בכל מה שעבר עליי. מתאושש. אני בוודאי לא חברה טובה בזמן הזה. אין לי צורך בשיחות מיותרות. אז לא עניתי. המשכתי ללכת. לאחר כמה צעדים הרגשתי חמימות של יד מונחת על כתפי.

הסתובבתי. הוא עמד לידי. עיניו פקוחות. כשעמד ניתן היה לראות בבירור את הרוזן המבהיל. הוא לא דיבר. רק הושיט לעברי שקית קטנה מלאה באבקה לבנה. מתוך נימוס הושטתי יד. לקחת.

"אתה לא יכול לקחת אם אתה לא משלם. זה חומר טוב", הוא אמר, "תרגיש בעננים ברגע שתיגע בו".

הרב שלי בישיבה נהג תמיד לומר שהשם איתך בכל מקום שבו אתה נמצא. נוכחתי לגלות מקומות שהשם כנראה לא נמצא בהם. מקומות שאין בהם תקווה. כבר עברו עשרה ימים מאז שהשתחררתי מהבית ההוא. של האיש ההוא. ואני עדיין מרגיש כלוא. כלוא בתוך עצמי. לא ברורים לי הרצונות שלי. השאיפות שלי. התקוות שלי. סדר העדיפויות שלי. הכל לבש כמו מעין מסיכה לבנה גדולה שמכסה את הכל בלי צבע מוגדר. בלי כיוון ברור. בלי מטרה.

לא היה לי די כסף לשלם לבחור, ששמו היה דויד, אז הוא נתן לי שקית אחד מתנה. נדיבות כזו לא מגלים כל יום ברחובות האפלים בשכונה הזו.

מה שקורה ברחובות של השכונה בשעות היום שונה בתכלית ממה שקורה כאשר השמש שוקעת. הלילה יורד ואתו מקבלים הרחובות מעין אימה משודרגת. מפעימה. אימה שאין איש שיכול לעמוד בו. אם בשעות היום היה זה רק דוד שהסתובב עם שקיות של חומרי סם, הרי בלילה ישנם עוד עשרים בחורים נוספים שמנסים את מזלם. הסיבוב ברחובות האלו מפקיע ממני כל תחושת שייכות לעולם הזה. רחובות שנדמה כאילו השד בראם. כאילו אין בהם טיפה של קיום אנושי. הלילה הגיע ואתו הקור העז ביותר שנתקלתי בו עד כה. הרבה לפני חצות מתמלאים כל הספסלים בגינות הציבוריות בהומלסים הישנים עליהם ללא כל שמירה שתחמם אותם. והלילה הזה, היה קר במיוחד. קר באופן חריג. הרגשתי איך הקור חודר אל

עצמותיי. מפשיט את עורי. תובע בי את חותמו. דואג שארגיש בנוכחותו. ואני, למרות הקושי להתמסר לקור עז שכזה, מתמסר בלית ברירה מפקיר את עצמי לרוחות הערות שחודרות ושורטות את בשרי.

"עד הבוקר כבר אמות מקור", חשבתי. לא נראה דבר מה שיכול לחמם אותי. בימים האחרונים הכרתי את הקושי שבעזיבת המשפחה. אני שהחלטתי לנטוש מאחור את משפחתי הבנתי את מחיר הנטישה. קשה מנשוא. לא יכולתי שלא לחשוב על אימא שבוודאי רק לפני כמה ימים הביטה בי בעיניים דומעות רוצה להאמין שאני הוא הבן שלה. מביטה בצל של מי שהיה פעם בנה האברך וכעת הוא לא יותר מאוסף סימוני שאלה לא ברור. חשבתי על אחי, שבוודאי כבר השתלט על החדר שלי בבית, תובע לעצמו את שתי השידות ואת הארון הגבוה הלבן. חשבתי עד שהחלטתי שעליי להפסיק לחשוב כי מחשבות מהסוג הזה לא יקדמו אותי למקום חיובי, הן רק יזכירו לי שאני חלש. שאין לי מספיק אופי. שאני מחליט משהו ואין בי את האומץ המרבי ליישמו.

אז פתחתי את השקית עם האבקה הלבנה. החלטתי שאני אתן לרוח המבדרת את שערי, להעיף את האבקה הרחק ממני. לשמור אותי נקי מכל פגע. נקי מכל פיתיון שמונח כמו מלכודת מחכה לנער תועה. חסר כיוון. חסר מצפן. נער כמוני. הסקרנות משכה אותי. הקור שאפף אותי הדגיש את הצורך שלי בחום. בהגנה. והגנה לא הייתה לי. אז פתחתי את השקית והרוח שהייתה אמורה לפזר את האבקה לכל עבר התחלפה באף שלי שקלט לתוכו בנשימות קצובות את כל תכולתה של השקית. איני זוכר מה קרה בשעות הארוכות שעברו מאז. אני יודע שפקחתי את עיניי כעבור שעות ארוכות, מוטל על המדרכה כאשר קבוצת אנשים מתגודדים מעליי ובהם אישה מבוגרת ששפכה עליי בקבוק שלם של מים. התעלפתי.

למרות כל המים שנשפכו על פניי, לא הצלחתי לקום. הניסיון שלי להתרומם מהרצפה לווה בזעקות כאב איומות. הרגשתי איך ראשי אינו יכול לשאת את הלחץ. שני אנשים מתוך הקבוצה הרימו אותי בהחלטה משותפת והושיבו אותי על הספסל. גבר אחר, כנראה בשנות הארבעים לחייו, ניגש למאפיה הסמוכה וקנה שני מאפים. הוא הושיט לי את שקית הנייר החומה עם המאפים ודרש ממני בתקיפות לאוכל.

"הייתי צריך למות", חשבתי, "עכשיו כשהאל כבר לא איתי. אחרי שהורדתי את הכיפה והפסקתי לשמור כשרות, הכל יכול לקרות".

לקראת הצהריים. לבדי. כל האנשים כבר מזמן התפזרו להם. התחלתי להרגיש את כוחי חוזר אליי. הבטחתי לעצמי שאני לא נוגע בזה לעולם. ואז קולות רבים החלו נשמעים בראשי. קולות שלא שמעתי אף פעם. קולות שהדגישו שהם כאן בשביל להישאר. אני שמעולם לא הצטיינתי בזיהוי קולות, התקשיתי להבין את המסר שעומד מאחוריהם. "אם הייתי טוב בזיהוי קולות", חשבתי, "ודאי הייתי מזהה את קולו של הרכב שחטף אותי ונמנע מכל החוויה ההזויה הזו".

נזכרתי איך הרב בישיבה אמר לא פעם שהסמים הם תהום. בזמנו לא הבנתי את משמעות דבריו. בזמנו חשבתי שהאדם הוא בריאה אלוהית ומכאן שאין דבר שנמנע ממנו להשיג או לעשות. אז חשבתי. עולם הסמים נגלה אליי בכל כוחו. בכל עוצמתו. הייתי מאותם התמימים שהאמינו שהחיים בשליטתם או מאותם הפסימיים שאמרו שאחרי כל מה שעברתי, הכל קטן עליי. מכל מקום אף אחת מהאמונות שלי. אף לא אחד מבסיסי הידע שלי עמד לטובתי בתהום שאליה נפלתי.

אין כל ספק שחיי, שנראו לצופה מן הצד כמגדל קלפים מט ליפול, הגיעו באחת לשלב הקריטי שלפני הנפילה. השלב בו האחד מחליט האם לתת לרוח להפיל את המגדל או להפוך את המגדל לחסין בתבל.

הלילות הלכו ונעשו קרים יותר. הדרך היחידה להתחמם הייתה לשתות. ולא מים. התברר לי ככל שהזמן עבר ששתייה חריפה מחממת את הגוף. לפעמים קצת יותר מדי, אך עבורי היה המצב אופטימלי. הקשר שלי עם המשקה הזכיר לכל המביט מהצד קשר זוגי מכיל ומעודד. חיכיתי בכל יום, בכיליון עיניים לשעה בה אזכה להתייחד אני והשתייה שלי. בשעה הזו כאילו נמחק היקום מסביבנו. היינו רק אני והשתייה. האונס, הניתוק מהמשפחה, השיטוט הקשה ברחובות כאילו מעולם לא התקיימו. עולם מקביל נוצר לו. עולם שהקו המנחה שלו היה נחמה. הקשבה. גיליתי שהשתייה מסוגלת להקשיב. היא מעולם לא הראתה סימני עייפות גם כשהסיפורים הפכו להיות מייגעים, ארוכים ומשעממים.

כל אותם ימים הריחות מהבית עדיין עלו באפי, אם כי קהים וחסרי ממשות. נזכרתי באימא שלא נרדמה עד שאחרון ילדיה הגיע הביתה. נזכרתי באבא שלקח אותנו

מדי שישי לבית הכנסת, הושיב כל אחד מהבנים על ברכיו והראה לו איך עוקבים אחרי שליח הציבור בתפילה.

החומר הזה שברחתי ממנו כמו מאש בפעם הראשונה שנתקלתי בו, נמצא כאן בשפע. בכל פינה שבה נמצאתי, בייחוד בשעות הקטנות של הלילה, התבצעו עסקאות חשאיות. שוק אינסופי של סר בסמים התנהל בתוך השכונות המרוחקות או בסמטאות הצפופות. נערים צעירים מתווכחים ביניהם על איכות החומר וגודל השקית. כל עסקה כזו התחילה תמיד בקולות רמים של זעם על המחיר שעולה בכל פעם, על הדרישה לשלם במזומן ועל כך שלא מחזירים עודף. לבסוף, כל העוסקים בדבר יצאו מרוצים. כמובן, אם מתייחסים לכך שהכל יחסי ותלוי בחיים. לקוחות פוטנציאליים וקבועים תמיד מקדימים מחשש שמא החומר האיכותי ייגמר במהרה. מבטיהם, נימת קולם והאופן בו הילכו בעצבנות העידו על חשיבות האירוע המתרחש. עסקאות גדולות של סמים, בהן נמכרו כמויות גדולות של סם חייבו את התערבותם של "הבוסים הגדולים", טיפוסים עצבניים וחסרי סבלנות, שהגיעו מפעם לפעם, בכל עת שהיו באזור הסתכלו לצדדים שמא מישהו ייקשר בינם לבין הסיטואציה המתרחשת.

תוך פחות מחודש הפכתי למומחה בתחום. מומחה מפוקפק. מומחה בתחום שהייתי מוותר על המומחיות בו. אחד הבחורים הקבועים בעסקי המכירות הציע לי להיות מוכר זוטר. סירבתי. אני לא מסוגל הבחורים שמסתבכים בדברים מהסוג הזה. אותם דברים, שההורים הזהירו אותנו מהם לאורך כל החיים. אותם הדברים, שהרב בישיבה הזהיר אותי מהם באופן אישי. "להתרחק כמו מאש", הוא אמר, "יש אש שהכוויות שלנו לא נרפאות אלא ממשיכות ושורפות את האדם גם הרבה אחרי שהאש כבתה".

אני לא מרגיש שהיה בי הכוח לחשוב באופן עצמאי. משפט עצמאי ובו בעת מגדיר בדרך המדויקת ביותר את התחושה הזו. חוסר אונים מהול בעצב. מהול בהשלמה. את החיים שהיו לי קודם לכן השארתי מאחור. זה העולם של כעת. עליי להפוך אותו למקום הטוב ביותר עבורי.

לבסוף הסכמתי להיות אחד מהמוכרים. איני זוכר בדיוק מהו מספר נקיפות המצפון, דקות התסכול, הרהורי הנפש שלוו בהחלטה זו. אין כל ספק שהיא לא נעשתה בלב שלם אלא מתוך הבנה של עוצמת המצוקה. קבוצת נערים איימה עליי השבוע.

הקבוצה הבוגרת. תקיפות דבריהם הבהירה שאם לא אעמוד בדרישותיהם, אין לי כאן מקום. לא יכולתי להרשות לעצמי לאבד את מקומי שהיווה את קיומי ברגע הזה, אז הסכמתי.

הימים והלילות ברחוב קשים לתיאור. מדי יום נדמה שנחשפת לטיפוסים הקשים ביותר שמסתובבים חופשיים ואז המציאות מטיחה בך את האמת הכואבת: הרחוב הוא עולמם של הקשוחים. אם אתה לא קשוח. לא רע. לא יודע לבעוט את הבעיטה הנכונה במציאות, כנראה שלא תשרוד כאן. לא האמנת מעולם בקשיחות שלי.

תמיד חשבתי שבכל רגע של משבר, אשבר לחתיכות קטנות. הרחוב, לפחות בתקופה בה שימש לי בית, לימד אותי היטב איך להיות קשוח.

בהתחלה מכירת הסמים התנהלה "חלק" כמו שאומרים. כבעל אופי חזק, ידעתי לעשות את ההפרדה בין עבודה לתחביבים אישיים. מאז השקית הלבנה שעישנתי, מעולם לא התקרבתי לחומר הזה שוב. אבל יכולת האיפוק שלי לא ארכה זמן רב. אני זוכר בדיוק מתי זה קרה. היה אז לילה קר במיוחד. תמונות של אנשים קופאים מקור, כשלגופם חולצת טריקו קצרה, ממאנות להימחק מזיכרוני. כילד, אך גם כמבוגר, המחזה של אדם קופא למוות אינו משובב נפש. בין סמטאותיו הצרות של הרחוב הלכתי לבד. הלילה היה לילה חשוב. סחורה חדשה אמורה להגיע. כל הבלדרים, הקטנים והגדולים, החשובים והחשובים פחות התכנסו יחד, התחברו בקבוצות, ממתנינים בקוצר רוח לחומר שהם עתידים למכור. חלקם הגדול אף השתמש בו לצרכיו האישיים. כן, היו שם כמה מכורים כבדים שלעתים באמצע היום בלי שום הודעה מוקדמת, החלו מתפתלים מכאבים בעקבות הצורך בסם. הכל היה לידי, כל כך נגיש. לא הייתי צריך לשלם דבר בזמן שראיתי אנשים שמוכרים את חייהם בשביל הסם הזה. ישבנו יחד באמצע הלילה. דייגו, שהיה הוותיק בחבורה, הכין "שורה". ככה הם קראו לשלב שהקדים את העישון. דייגו הגיע מגואטמלה. הוריו המאמצים, זוג הייטקיסטים מרמת השרון, לא הצליחו להביא ילדים לעולם. את דייגו הביאו לארץ כשהיה בן 4 חודשים. הוא אינו מכיר את הוריו הביולוגיים ומעולם לא ניסה ליצור איתם קשר. כבר מאז שהיה ילד, כך סיפר לי, חי חיי פאר. הוריו הרעיפו עליו לא רק אהבה וחום, אל גם את כל מה שכסף יכול לקנות. הוא היה ילד מרדן, כזה שעושה להורים "את המוות". לבסוף הוא עזב את הבית בגיל 18, למורת רוחם של הוריו המאמצים, והלך לחפש את עצמו. להוריו

סיפר שהוא הולך לעבוד כדי לחסוך כסף, לשכור דירה ולהתחיל בלימודי מחשבים. בפועל, הוא מנהיג וותיק של חבורת בלדרי סמים. הרחוב הוא הבית שלו והדבר המשמעותי ביותר שהוא יכול ללמד אותך הוא איך לעשות "שורה" מושלמת ולעשן אותה בשתי דקות.

מצבים רגשיים יכולים להשפיע עלינו באופן שלא נבין כשהרגש יחלוף. דייגו סיים להכין את ה"שורה" המושלמת שלו. אני הייתי באמצע ההכנות האחרונות לשינה. מצאתי בפח שמיכה, כך שהקור ששרר בחוץ לא ממש הפריע לי. ואז המחשבות החלו לצוץ. מה קורה בבית? אימא לא נראתה טוב בפעם ההיא כשנפגשנו. משהו בעיניה היה כבוי, אולי קרה לה משהו? גלים של אשמה מהולים בייסורי מצפון הציפו אותי ברגע. דייגו הציע לי לעשן יחד איתו את ה"שורה" שלו. אני מצד אחד והוא מהשני. אני לא בטוח שעניתי לו. אני כן בטוח שעישנתי. עישנתי יותר מחצי שורה. לא שאלתי מה סוג החומר. העיקר שמשהו יעצור את המחשבות האלו. אבל אם מישהו אמר שעישון סמים עוצר מחשבות, הוא לא יודע בכלל על מה הוא מדבר.

זו הייתה הפעם הראשונה שהסם השפיע עליי. בהתחלה אלו היו צמרמורות. גלים של זרמים שהתחילו מהמרפקים עד האצבעות. השגתי את מה שרציתי. המוח לא חושב על כלום. לא מצליח לחשוב על כלום. אחרי כמה שעות התחושה הטובה עברה. במקומה הגיעה תחושה שמעולם לא חשתי. הרגשתי שהעולם נחרב עליי. המחשבות, שעד לפני רגע נדמה היה שנעלמו לבלי שוב, חזרו במלוא עוצמתן. הרהורים על אובדנות צצו בראשי. מעולם לא הייתי אדם אובדני ופתאום חשתי עצמי עומד על קצהו של צוק ומבקש להיפטר מן החיים. ייחלתי לרגע שמישהו יעצור את המחשבות הללו. הרגשתי שאני עומד להשתגע. לא היה שם אף אחד שיכול לעזור לי. משם כבר לא היו הפסקות בצריכת הסמים. עישנתי כמו משוגע. בלי הפסקה. מהר מאוד התחילו הזיות. לא פעם דמיינתי שבאמצע הרחוב עומד אריה המאיים לטרוף אותי ואני צועק עליו. מנסה להתגונן בכל יכולתי, בעוד העוברים והשבים מביטים בי בגיחוך למשמע הריב המטופש שלי עם ספסל. כמות הסמים שנכנסה לי לגוף במשך חצי שנה יכולה להרוג כמה בני אדם. אני לא מצליח להבין איך לא מתתי.

לא תמיד הייתה אספקה סדירה של סמים. דייגו, שהיה אחראי על המשלוחים וההזמנות, היה כבר בקיא בנושא וידע הרבה דברים שאני לא ידעתי. אחד הדברים הקריטיים, שאותו גיליתי בהמשך, היה מה שקורה לאדם שצריך סם אך לא מצליח להשיג. אז הגיע הקריז. אני לעולם לא אשכח את הקריז הראשון. אחת בלילה. גשם חלש ירד בחוץ, הרוח שנשבה לאורך כל היום הפסיקה. כל הסחורה שהבאנו באותו השבוע נמכרה. דייגו היה מאושר. ספרנו יחד את הכסף. מאחר שלא היה לי מחשבון, עשיתי הכל בראש. הכאבים הופיעו פתאום, בלי הכנה מוקדמת. כאבים מסוג שלא ניתן לתאר את היקפו, משכו, עוצמתו. כאב שאיש שלא חווה אותו לא יכול להבין אותו. כאב משתק. מענה. מתיש. כאב שאין שני לו במידת השפלות אליה מגיע האדם בעקבותיו. כאב מרוקן. כאב שאחריו מאבדים תקווה. הופכים מאדם לדבר מה אחר. פחות ערך.

באותם הימים הייתי מוכן לעשות כל דבר בכדי להשיג מנה אחת של סם. אין דבר שהיה חשוב, דחוף או נדרש יותר מלבד הסם. הפסקתי לסייע לדייגו במכירה מאחר ולא יכולתי לעמוד על הרגליים. הגוף שהיה חטוב ומודע לבריאות, הפך עם הזמן לשלד של עור ועצמות. התיאבון הלך והתרחק ממני. על אף כמויות המזון האדירות שדייגו קנה בכסף שקיבל ממכירת הסמים, לא נגעתי בכלום. שום דבר לא היה לי טעים. גם כשאכלתי מאכלים שבעבר היו מעדן עבורי, הם איבדו כל חן בעיניי.

מרבית היום סבלתי מכאבים. קריז רדף קריז. ובזמן שתוקף אותך קריז, אתה לא יודע מי אתה. ימין ושמאל מתחלפים. אמת ושקר נראים כמושגים בלתי מוחלטים. אין צדק בעולם. הכאב הפך אותי לחיה. יש דברים שעשיתי בהשפעתו, שלא אוכל לשכוח גם אם יעברו חמישים שנה. מבטה של האישה המבוגרת ההיא, שתלשתי לה באכזריות את השרשרת מהצוואר נשאר טבוע בי. מוליך אותי שולל בין האדם שהייתי לאדם שנהייתי כשהסם בתוכי.

ברחובות הקשוחים האלו, בסמטאות האפלות, איש לא מדבר על החלמה. על שיקום. על מילים כמו גמילה, יציאה לדרך חדשה, הצלחה. בכל יום יותר ויותר אנשים מצטרפים למעגל האש שיוצר הסם, לאותה ביצה טובענית ונופלים למלכודת. כמו שאני נפלתי. נערים שנפלטו מבתייהן או נערות שהחלו לעבוד בזנות הם הטרף הקל. ביטחון עצמי מעורער ודימוי עצמי נמוך הם הדלק שמניע את

הסם. באין מפריע, הוא יודע בדיוק אל מי לפנות וכיצד לבצע את מלאכתו בדרך המתוחכמת ביותר, שמעולם לא השאירה עקבות המעידות על מבצעה. עם הזמן, הסמים הפכו מקלים לקשים. התנסיתי בכל סם שהגיע. כמו צוות איכות במסעדה הבוחן כל מנה שיוצאת. גם ה"שורות" המושלמות שדייגו לימד אותי לעשות הפכו להזרקות. הרבה יותר נוח ומהיר. האפקט אמנם לא מידי כמו ב"שורות", אבל כל הקטע הזה של סידור מושלם של ה"שורה" לא מצא חן בעיניי יותר.

חודשים לא עצמתי עין. מנער חיוני עם פנים רעננות, חיוך מלא אושר וסקרנות שנועדה לכבוש את העולם, הפכתי לגבר מזדקן. קמטים החלו ממלאים את פניי. משתלטים על המצח. עור הצוואר הפך נפול. הפנים צהובות. חיוורות. הורידים החלו להיחשף בידיי, ברגליי. גבי התקפל. בגיל 20 מצאתי עצמי מכופף. חסר שליטה. מתנדנד ברחובות. האף שלי, שנהנה להריח את הניחוח שעלה מארוחות השבת, חיפש בקדחתנות אחר הסם. מחלות חורף החלו לתקוף אותי בקיץ. חום ונזלת, שמעולם לא תקפו אותי בעבר, הפכו לדבר שבשגרה. חום וקור. קיץ וחורף. יום ולילה. כל אלו חלפו על פניי מבלי שהרגשתי בבואם ובלכתם. החיים נראים אחרת כשאתה לא שולט בהם.

המשטרה החלה לבקר ברחובות הללו לעתים תכופות, בכל פעם מביאה איתה בשורה חדשה. לעתים, נעשו מעצרים בעקבות שיחות של שכנים טורדניים שרעש ההמולה הטריד את מנוחתם. לעתים, ביקורת פתע בעקבות מידע מודיעיני על הגעת משלוח, לעתים פשיטות על בתי בושת שהוקמו בחצרי בתים. המשטרה הטביעה את חותמה ברחוב. קול הסירנות החל מתמוג באופן טבעי בשגרת החיים ברחוב. בהתחלה עוד תפסנו מחסה, בהמשך השוטרים הפכו פרצופים מוכרים. כל אחד מאיתנו חיכה שיכניסו אותו למאסר, לפחות שם יקבל מנת אוכל, מקלחת חמה ותחזור אליו אף אם לכמה רגעים בלבד, מידת מה של אנושיות דהויה. השוטר סימון היה החביב עליי מכל השוטרים. הוא היה גבוה ועב כרס. מימדיו תרמו לא מעט לרושם שהותיר ברחוב. הוא ידע לבצע את תפקידו נאמנה, אך גם עם מידה אצילית של חן. הייתה בו היכולת להבחין בצורה אנושית בחיים המתכלים לנגד עיניו. מריבות עם המשטרה גם הן היו דבר שבשגרה. הסם דורך אותך בעצבים באופן קבוע, כך שאין צורך בעניין רציני כדי שתתפתח קטטה.

התחרות, הקנאה, השנאה, המצוקה, החולשה, האגו. כל אלה מכתיבים את סדר היום בסמטאות הללו. כמה קרוב הייתי לבית וכמה הרגשתי רחוק. לא עלה בדעתי שיש לי בית כלשהו. הייתי לעצמי. הבנתי שאם לא אהיה לעצמי, קרוב לוודאי שלא אהיה.

"אתה יכול לעזור לי לקום", קרא אליי דייגו. מעיר אותו מים המחשבות שנפשי טבעה בו.

"מה קרה?", שאלתי.

"לא יודע. כל הגוף שלי רועד. אני לא מצליח לעמוד. הכל כואב לי. אבל לא כאב רגיל", הוא אמר. דמעות החלו זולגות מעיניו, "אני לא יודע מה יש לי. תעזור לי בבקשה."

לא עזרתי. זה לא שסירבתי, פשוט לא ידע איך. אנחנו שותפים לאותה הצרה. "אתה חייב להגיע לבית חולים", אמרתי לו, "חייבים לטפל בך. אני לא יודע מה אפשר לעשות."

העזרה לא הגיעה. בסמטאות האלו מחכים רק לבשורה אחת. הרחוב נרגע כאשר אחד המסוממים מת. מאמין שבזה תקטן כמות המסוממים וההמולה שהם מביאים איתם. אך לשווא. מיד מגיעים נערים נוספים לתפוס את מקומו. אז ייאוש לא חסר כאן.

כעבור שלוש שעות מהרגע בו ביקש עזרה, דייגו מת. הבטתי בו, בגוף הצנום, בעיניים הבולטות, בעצמות הלחיים המוזעזעות בעוצמתן. עוד קורבן למעגל הזה שילם כעת את המחיר. המחיר הכי כבד שאפשר לשלם.

אבל אולי בעצם יש משהו מנחם במוות הזה. המוות עוצר את הסבל. הסבל שלא נגמר גם כשהוא לא נראה יותר כמו סבל.

לא נרדמתי. המוח התחיל לחשוב, כאילו הרגיש שהוא חייב לנצל את דקות הצלילות הבודדות על מנת לרקום תכנית. אני חייב לצאת מכאן. זה מוזר, חשבתי, עבר זמן רב מאז השתחררתי מהחטיפה ועכשיו אני מרגיש כלוא יותר ממה שהייתי אז. אמנם כליאה פיזית מרשימה יותר, מדגישה יותר את חוסר האונים, את נטילת העצמאות. אך דווקא הכליאה הנפשית היא הקשה יותר לטעמי. הפער בין החופש הקיים בחוץ לבין הכלא הקיים בפנים אינו נסבל.

החלטתי לברוח. גם משם. אלא שהפעם אף אחד לא יכול היה לרדוף אחריי. הרחוב נותר אותו הרחוב. האנשים אותם האנשים. אבל אני לא זיהיתי את עצמי. הנחתי שאם אסתכל על עצמי במראה, ודאי לא אזהה את עצמי. אחרי חודשים של תזונה מינימלית, מחסור בשתייה ושימוש בלתי פוסק בתערובות סמים מסכנות חיים, נראה יותר כמו שאריות של אדם ופחות כמו אדם אמיתי ומלא חיוניות. האל אמר לאדם בספר בראשית שהוא שולט על הכל. מסתבר שעל עצמו הוא לא מצליח לשלוט. המשכתי להתקדם בכבדות עד שלפתע הרגשתי שהרגליים לא נושאות אותי יותר. כל צעד שעשיתי עלה לי במחיר דמים. כאבים עזים החלו לתקוף אותי בבטן, בראש, ברגליים. לא הבנתי מה קורה לי.

הדבר הראשון שנגלה לנגד עיניי היה מדרגות שחורות. עיניי נפקחו, אך לא הרגשתי כלום. ניסיתי להסיט את הראש הצידה כדי להבין מה קורה סביבי ולא הצלחתי. רציתי לקום, לדבר עם מישהו והרגליים שלי סירבו להישמע לי. לא הבנתי מה קורה. הגוף שלי היה עייף. עייף מכדי להתנגד, להילחם, ליצור אפקט כלשהו שיגרום לשינוי, להתקדמות. זיעה קרה שטפה את פניי. מה קורה לי? איש לא היה שם כדי לענות לי על כל השאלות שהיו לי. עשרות שאלות שצפו במוחי במהירות שיא.

הרופא נכנס רק לקראת הערב. אחרי שעות ארוכות שהייתי מחובר לעשרות צינורות. הוא לא פנה אליי. הוא נכנס עם צוות שמנה בערך עשרה רופאים. מילותיו היו קצרות. הוא דיבר אל קבוצת המתלמדים שנכנסה איתו לחדר: "הבחור הזה. בשעות ה-20 לחייו. אתמול נעשתה לו שטיפת קיבה עקב שימוש חריג בקוקטייל שמורכב מהרואין ואל.אס.די. הצלחנו לייצב אותו עד השעות המאוחרות של הלילה ואז גילינו שהסם פגע במוח וגרם לנזק חמור ביותר. נכון לכרגע הוא מוגדר כמשותק מהפה ומטה. הוא יכול לפתוח את העיניים, אך אינו יכול להניע את חלקי גופו האחרים."

הרופאים המשיכו לטייל בחדר. ערכו בדיקות. הרופא המומחה הראה להם כיצד מודדים דופק ולחץ דם, כיצד בודקים האם קיימת תחושה בגפיים. כעבור כעשר דקות הם יצאו מהחדר.

שטף דמעות החל לזלוג מעיניי. שטף שלא היה בכוחי לעצור. מוזר הוא שהגוף משותק והראש עדיין מצליח לחשוב ללא הרף. אין יותר טעם לחיי. אני אדם בלי תקווה. האם אני אדם בכלל?

לא נותרה עוד תקווה שתמשוך אותי קדימה. הגוף שלי סובל מכאבים איומים של הצורך בסם. איך אפשר להיגמל מסם כשאתה משותק? מאיפה שואבים את הכוח? ראיתי בחיי סבל. סבל עמוק וקשה. אבל לא כזה. ואז שוב היכו בי התמונות. התמונות של הילד הקטן עם המזוודה שיצא בכל בוקר ופסע בשביל האבנים אל התחנה. דמותו של הרב בישיבה. דמותם של דוד ושמואל שעמדו בתחנה וראו או לא ראו אותי נחטף. דמותו של האיש שחטף אותי. כולם שליחים של מטרה מסוימת. כולם הופיעו בחיי מסיבה כלשהי. לא יכול להיות שככה סתם מופיעים אנשים בחיים מבלי שתהיה להם תוחלת.

עצמתי את העיניים. קיוויתי שלא אפתח אותן עוד.

כנראה נרדמתי לכמה שעות. לא שהיה בהבדל מבחינתי בין להירדם לבין להיות ער. גם ככה הגוף שלי ישן.

לא הצלחתי להבין מה עליי לעשות מכאן והלאה. איך אני מתמודד עם הקושי הזה? האם הוא לא גדול ממני? הרב נהג לומר לא פעם שהאל נותן לאדם קשיים על פי מידותיו. האל לא מעמיס קשיים על האדם בשביל לשבור אותו, אלא בשביל לגרום לו להתחשל ולנסות אותו באמונה. אני לא בטוח שזה נכון לגביי.

זהו. ככה אשאר עד אחרון ימיי אמרתי. איך מתנהלים? מי ייקח אותי לשירותים? איך אוכל? אתקלח? אתלבש? כיצד תיראה שגרת החיים שלי? האם תהיה לי שגרת חיים?

כל השאלות נעצרו באחת כשלחדר נכנסה בחורה צעירה, נדמה היה לי שהיא בת גילי. הרופא כנראה סיפר לה מה מצבי, אז היא הציגה את עצמה כי הבינה שאני לא אוכל להציג את עצמי.

"קוראים לי שני", היא אמרה, "אני בת 19. כמעט שנה אני מתנדבת כאן בבית החולים, במסגרת השירות הלאומי, במחלקת שיקום גפיים. אני אבין אם תרגיש מתוסכל, מאוכזב וגם אם תכעס עליי ותאשים אותי. אני פה כדי לעזור לך."

לא באמת האמנתי שמישהו יכול לעזור לי. בחורה בת 19 לא תוכל להפוך אדם משותק לבריא. אמנם יש ניסים בעולם, אבל אל לא לאדם לטפח תקוות שווא על מנת שלא יתאכזב.

קיוויתי שאצליח לצאת מהסמים ואתחיל חיים חדשים, אבל כעת החיים החדשים נראים כמו משאלה רחוקה ונשגבת שאינה בטווח המציאות.

"אני אעזור לך בכל מה שאתה צריך. מקלחת, אוכל, לבוש. אני נמצאת כאן כל הזמן. זו אמנם השנה הראשונה שלי בשירות, אבל הסבירו לי בדיוק מה אני צריכה לעשות. אז אתה בידיים טובות."

רק רציתי שהיא תצא משם. תיעלם. תלך לדרכה ולא תשוב. תאפשר לי להתאבל. לבכות. להתכנס בתוך מצבי הקשה. להעריך את מצבי. לחשוב על השלכות. לחשוב איך להתקדם מפה. אבל לא יכולתי לדבר, אז היא נשארה.

מדי יום היא באה בדיוק באותה השעה. 7:30 בבוקר. "עכשיו אני מרימה אותך מהמיטה בזהירות", היא נהגה לומר, "הולכים להתקלח". הגוף שלי לא נענה לי

מעולם, אבל לה הוא נענה. המקלחת הייתה אחד האירועים המביכים ביותר שעברתי. גבר בוגר, אברך לשעבר, מתערטל בפני בחורה צעירה. לא סיטואציה נעימה. הרגשתי שאני לא יכול לשאת את הבושה הזו. אמנם עזבתי את הבית מוזמן. כבר איני זוכר מתי גרתי בו. אך משהו מהמוסכמות החרדיות עדיין נותר בתוכי. אישה זרה לא יכולה לראות גבר בעירום ללא סיבה.

השיקום עוד ארוך. קח אומרים הרופאים. כבר ארבע חודשים בבית החולים. כנראה שבשבוע שעבר אעבור למרכז שיקומי. כך אומרים. הטיפול בי כבר מיצה את עצמו בבית החולים. כאן, עשו בשבילי כל מה שאפשר. עכשיו הגוף צריך להילחם בעצמו ולהתגבר. אף אחד לא מבטיח כלום.

ארבעה חודשים שהיא איתי. הבחורה בת ה-19, שמגיעה בכל בוקר בשעה 7:30, עושה כל מאמץ כדי שתהיה בי טיפת התקווה השומרת מפני בור הייאוש. אמנם הגוף שלי משותק. אבל הלב שלי מרגיש. לא יודע להסביר איך. לא יודע להסביר מדוע או מה יקרה עם הרגשות האלו. התאהבתי בה.

בחורה בת 19 עם כוחות אדירים, סבלנות אין קץ ונשמה גדולה. זו הבחורה שחיפשתי כל החיים. אבל למה לה להיות איתי? אני נכה, מוגבל, נטל. אין לי אף אחד שיטפל בי. ההורים שלי לא יודעים כלל את כל מה שעברתי. ויתרו כבר מזמן על החיפוש או שאם הם מחפשים, אז הם בכלל לא בכיוון. לבית החולים הגעתי ללא מסמכים, אך במצב שהייתי בו לא שאלו שאלות מיותרות. משם היישר למכון השיקום. גם כאן לא שואלים שאלות מיותרות. שישאלו. אין מי שיענה להם.

אחרי שנה שלמה במכון השיקום, כבר כמעט התרגלתי למצב הבלתי אפשרי שאני נמצא בתוכו. התרגלתי לכך שאני מת- חי. שהכל אצלי שקט. שאין תנועות כלשהן שמפרות את הרוגע.

הרב שלי בישיבה נהג לומר שי שמאמין באמת בבורא עולם, מחפש את הטוב בכל דבר ולבסוף מוצא.

החיים אף פעם לא מכינים אותך לקראת מה שעתיד לקרות. רק בדיעבד, במבט קשוב לאחור ניתן לראות סימנים שלא באמת יכולת לשים לב אליהם.

עבר עוד שבוע. התעוררתי מוקדם בבוקר, מחכה לה שתבוא להרים אותי ופתאום הצלחתי להזיז את האצבעות ביד. הרופאים אמרו שהגוף מתחיל להגיב. חייכתי בלב. עוד לא הכל אבוד.

בזווית העין, מבעד לחלון הקטן בחדר השיקום שלי, ראיתי אותה. מבטה הצטלב במבטי. חיוך של ביישנות עלה בשפתיה. לא יודע מה חשבתי לעצמי באותו רגע. אם היה זה רגע של ניצחון או משהו אחר. מה שבטוח, כלום כבר לא בטוח."

מחיאות הכפיים באולם הישיבה, שהיה מלא מקיר לקיר, הרקיעו שחקים. עברו מאז חמש עשרה שנים. בתור רב בישיבה חרדית, נשוי (עם אותה בחורה שמבטי הצטלב במבטה) ואב לחמישה ילדים, הבנתי כמה דברים. מה שחשוב בחיים הוא האמונה. חיוך של בתי הקטנה משיב לי את הכוח להילחם בכל רגע נתון. אי אפשר להחזיר דברים לאחור. החיים הם גלגל ומתישהו מה שהשלכת לאחור ישוב ויעמוד בקדמת הבמה. האמת לעולם נשארת אמת והאמונה שלנו היא האור שבנו. במקום שפעם הייתה בו נשמה, תמיד תהיה נשמה.